

Anan rešuje čast OZN

SERGIU PREMUR

Organizacija združenih narodov se je končno vrnila na prizorišče: generalni sekretar Kofi Annan je spregovoril in postavil pet pogojev, med katerimi je na prvem mestu zahteva, naj Milosevič takoj preneha z nasilnim etničnim čiščenjem, nakar naj Nato prekine bombardiranje in naj zavlada mir na Kosovu pod nadzorom mednarodnih sil. Annanov predlog so v Beogradu brez pomislekov zavrnil, z uzaljenim televizijskim nastopom zunanjega ministra Jovanovića.

Vojna sega dolgo let nazaj in se vije skozi krvave morije v Bosni. In prav v Bosni si je Ozn zapravlila ugled z neplodnimi pozivi takratnega tajnika Boutrosa Galija, z nestetimi podpisi neucinkovitih premirij, predvsem pa z enklavami, zascitenimi območji, kjer naj bi modre celade Ozn branile begunce pred Karadžićevimi morilci. Ena od teh enklav, Srebrenica, je neizbrisni sramotni madež na modri zastavi Ozn: ko so srbske sile vdrle v enklavo, kjer se je pod »varstvom« Zdrženih narodov trlo kakih 40 tisoč beguncev, so modre celade pogledale stran. Poklali so na tisoče muslimanov, za katere je jamcil Varnostni svet, ki se ni utegnil sestati, ko so rezali grla moskim in posiljevali ženske. Morda je pretirana trditev, da je tistega dne poleg muslimanov umrla se ena zelo ugledna žrtev: Organizacija združenih narodov. Prav gotovo pa je, da je v Bosni izgubila svojo verodostojnost in da klice v spomin predvojnno Društvo narodov, priznani sinonim neucinkovitosti.

Kofi Annan je začel reševati izgubljeno čast Ozn s svojim premišljenim in jasnim stališčem, brez skrivanja za figurnimi listicem nekaksne visje diplomatske neprizadetosti, v imenu katere postavljajo krivce in žrtve na isto raven. Generalni sekretar ni - kot njegov predhodnik - nasedel Milosevičevemu izigravanju. Srbski predsednik si namreč predstavlja mir tako, kot ga je pred skoraj dvajsetimi stoletji s pripodobno opisal rimski zgodovinar Tacit: »Ustvarili so puscavo in jo poimenovali mir.«

KOSOVO / MEDTEM KO SE RAZMERE V ZBIRNIH CENTRIH ZA BEGUNCE SE NE IZBOLJŠUJEJO

Evropa in ZDA prepričano podpirajo pobudo Annana

WASHINGTON - Bill Clinton brez zadržkov podpira pobudo generalnega tajnika OZN Kofija Annana, potem ko so jo že pozdravili evropski državniki, Bela hiša pa si prizadeva pritegniti v široko mirovno pobudo tudi Borisa Jelcina. V Dresdnu je na včerajšnjem sestanku držav G8 (G7 in Rusija) na ravni visokih funkcionarjev vladalo precej optimizma o možnosti, da bi v kratkem sklicali vrh zunanjih ministrov skupine, ameriška državna sekretarka Albrightova pa se bo v torek v Oslu sestala z ruskim kolegom Ivanovom. To bo prvi neposredni stik na visoki ravni med Washingtonom in Moskvo po začetku Natovih letalskih napadov na Jugoslavijo, ki trajajo že 18 dni. Po besedah predstavnikov Nata v Bruslju, ki so včeraj objavili prvi obracun, so letalske sile zaveznitva zadele do slej že 150 predvidenih ciljev in Milosevičev vojaški potencial omejile na polovico.

V centrih za negotovost v Kosovu in Makedoniji in Albaniji (telefoto Ap) se položaj ne iz-

boljšuje. Če se beguncem, ki so se zatekli v Makedonijo, v Stenkovcu godi bolje kot v taborišču v Blacah, se razmere za množico, ki se je zgrnila v Kukes, slabšajo. Ob nevihti, ki se je včeraj znesla nad njimi, so občutne tudi posledice birokratskih in drugih podobnih zapletov.

Na 2. strani

VOJNA NA BALKANU / STALIŠČA ITALIJE

D'Alema si zelo veliko obeta od prizadevanj OZN in Rusije

Pogovor z Jelcinom, Chiracom in tajnikom Nata Solano

RIM - Italija ostaja zvesta atlantskemu zaveznitvu, hkrati pa je prepričana v diplomatsko rešitev kosovske krize. To je usmeritev, ki jo zagovarja D'Alemaova vlada in to kljub znanim političnim težavam, ki spremljajo levosredinsko zaveznitvo.

Italijanski premier racuna na aktivno vlogo OZN in na vlogo Rusije. S tem v zvezi se je D'Alema po telefonu pogovoril s predsednikom Jelcinom, s francoskim predsednikom Chiracom in kasneje se z generalnim tajnikom Nata Solano.

V Rimu je bila medtem včeraj velika mirovna manifestacija

Na 2. in 17. strani

Po propadu skupščine Telecoma se Bernabè zanaša na Britance

TURIN - Za včeraj sklicana skupščina delničarjev Telecoma je propadla, ker ni bilo sklepčnosti, kar pomeni, da je načrt pooblaščenega upravitelja za prepričitev prevzema s strani Olivettija, padel v vodo. Toda Franco Bernabè se ne da in ne priznava poraza, proti večeru pa so se razširile govorice, da ima v rezervi nov adut. V kratkem naj bi namreč označil zaveznitvo z British Telecomom, ki naj bi mu služilo kot scit pred nezajeljenim objemom družbe iz Ivree. Medtem se je že sprožila tudi politična polemika, ker se včerajšnje skupščine ni udeležilo zakladništvo, ki je največji delničar Telecoma.

Na 17. strani

V Neaplju brutalno umorili 77-letnega japonskega turista

NEAPELJ - Nek 77-letni japonski turist je umrl včeraj v eni od neapeljskih bolnišnic za posledicami tragičnega ropa v bližini železniške postaje. V mesto je dopotoval sam, v zepu pa je imel zemljevid mesta in programe za izlete na bližnje otoke. Nenavadno brutalnega napada ni videl nihče, reševalce RK pa je prikladal anonimni telefonski klic. Ves trud zdravnikov je bil zaman, saj je Japonec umrl zaradi zloma lobanjskega dna ne da bi prisel k zavesti. Neapeljska kvestura je uvedla preiskavo in o dogodku obvestila japonsko ambasado.

BOUTIQUE
Lola

TRST
UL.
TORREBIANCA
37

FAGNUS
by
Il Calmiere
Najlepše
MOŠKE - ŽENSKÉ
kolekcije za svečane priložnosti

PIU'DONNA
by Cerutti
Armando Calò
Lory
SELENE
G. VALENTINO

Ul. Mazzini 19/A - TRST
Tel. 040.3720020

OBLEKE IN
SRAJCE PO MERI

OLIMPIA KOPALNIŠKA OPREMA

ul. della Vena 8/1 - OPCINE (Trst) tel. 040/215361

- SANITARIE in ARMATURE
- KERAMIČNE PLOŠČICE
- KADI in KABINE ZA HIDROMASAŽO
- OGREVANJE in KLIMATIZACIJA

Zelo ugodna ponudba za material v skladišču

Odprto ob sobotah

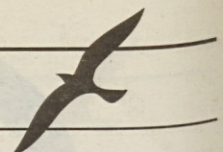

Autoleader s.r.l.
novi edini koncesionar

VOLKSWAGEN za
TRST
Ul. Flavia 27

Tel. 040.383638
Fax 040.280269

Prodaja - Servis - Nadomestni deli

KOSOVO / V BRUSLJU POSREDOVALI OCENO OPERACIJ ZVEZE NATO PO OSEMNAJSTIH DNEH ZRAČNIH NAPADOV

Natov obračun zelo uspešen, Clinton pa upa v uspeh Annana

AKTIVNOSTI ITALIJANSKE VLADE

D'Alema računa na OZN in na Rusijo

Pohvala človekoljubnim organizacijam

RIM - Italija ostaja zvesta atlantskemu zaveznictvu, hkrati pa je trdno prepričana v diplomatsko rešitev kosovske krize. To je usmeritev, ki jo od vsega začetka zagovarja vlada Massima D'Alema in to kljub znanim političnim težavam (kritike Cossuttovih komunistov in pomisleki zelenih), ki od začetka vojne spremljajo levsredinsko zaveznictvo.

Ministrski predsednik je včeraj znova povedal, da Rim računa na novo aktivno vlogo Organizacije združenih narodov in na vlogo Rusije. S tem v zvezi se je D'Alema včeraj po telefonu pogovoril s predsednikom Borisom Jelcinom, se prej pa z ruskim premierom Evgenijem Primakovom. Povedal jima je, da Rim računa na aktivno posredovalno vlogo Moskve, ki v tem trenutku lahko edina resnično vpliva na trmasto drzo srbskega predsednika Slobodana Miloševica. Jelcin in D'Alema sta soglasala s pozitivno oceno zadnjih potez generalnega sekretarja OZN Kofija Annana.

D'Alema je podporo prizadevanjem svetovne organizacije napovedal tudi v telefonskem pogovoru s francoskim predsednikom Jacquesom Chiracom in kasneje

se z generalnim tajnikom Nata Javeriom Solano. Nekaj se torej premika, čeprav je marsikdo prepričan, da je morebitno diplomatsko rešitev spora v teh pogojih videti le na relaciji Moskva-Beograd.

Italijanska vlada s svojim doslednim zadržanjem uziva podporo tudi v desni opoziciji. Nekateri voditelji Pola svobosčin so glede tega celo nasprotovali novi parlamentarni razpravi o vojni na Balkanu, ki bo v torek, ko je pričakovati ostro protivladno polemiko s strani SKP in Severne lige. Bossijeva stranka se vedno razmišlja o nezauzpanici D'Alema, ki bi v teh okoliščinah spravila v najhujšo zadrego prav desno opozicijo, medtem ko bi ligasi gotovo potegnili s seboj Bertinottijske komuniste.

Predsednik vlade se je včeraj zelo pohvalno izrazil o vlogi italijanskih prostovoljcev in človekoljubnih organizacij v Makedoniji in zlasti v Albaniji. Italijani - je dejal premier - so med prvimi nudili pomoč nesrečnim beguncem s Kosova, kar jim priznava vsa mednarodna skupnost. Pohvalne besede nad delom prostovoljcev in italijanskih vojakov v Albaniji so prišle tudi s strani predsednika poslanske zbornice Luciana Violanteja.

BRUSELJ, WASHINGTON - Medtem ko Natove letalske sile zadnja dva dni pri posredovanju proti Jugoslaviji znova ovirajo slabo vreme, ocenjujejo v bruseljskem sekretariatu Atlantskega zaveznictva dosedanje 18-dnevne vojaške operacije kot zelo uspešne. Tiskovni predstavnik zaveznictva Jamie Shea je povedal, da so letala od začetka posredovanja poškodovala okrog 150 pomembnih ciljev na ozemlju ZRJ, vključno z dvema od treh sedežev poveljstva jugoslovanske vojske. Sile Nato so uničile 50% jugoslovanskih migov in okrog 50% zalog goriva, močno pa so močno osibili tudi protiletalski obrambni sistem jugoslovanske vojske. Zaradi uničenja zalog goriva in strateških povezav, v prvi vrsti mostov, je močno oteženo dobavljanje zalog jugoslovanskim silam na Kosovu, tako da je njihova mobilnost omejevala, je dejal tiskovni predstavnik Shea.

Toda jugoslovanske sile na Kosovu so kljub temu še vedno dejavne, o cemer priča nadaljevanje spopadov z Osvobodilno vojsko Kosova (UCK) blizu albanske meje. Zaradi slabega vremena so v

minulih 24 urah zavezniška letala opravila le eno od treh načrtovanih misij. Polkovnik Freytag je povedal, da so zavezniške sile minulo noč rakete izstrelile tudi iz ameriških in britanskih vojaških ladij v Jadrano. V zaveznictvu so včeraj potrdili, da bodo se krepili napade na strateške cilje v ZRJ, za kar imajo zdaj na voljo že več kot 500 letal, poleg tega pa iz ZDA že prihajajo prvi od skupaj 24 bojnih helikopterjev apache. V Albanijo so tudi že prišle predhodne enote, sestavljene iz italijanskih, grških, francoskih in ameriških vojakov, ki bodo pripravile vse potrebno za namestitev okrog 8.000-clanskih zavezniških sil, ki bodo v tej državi pomagale pri reševanju begunske krize. Operacija se imenuje Zavezniški pristan, v njej pa bodo sodelovale ne le članice, temveč tudi partnerske države. Sodelovanje je ponudila tudi Slovenija, ki je pripravljena prispevati zdravniško ekipo in šest castnikov za zvezo.

Ce se vojaške operacije nadaljujejo, pa to ne pomeni, da si zavezniški ne prizadevajo za mirno rešitev konflikta. Po evropskih voditeljih je včeraj prizgal zeleno

luc za OZN tudi Bill Clinton. Bela hisa je namreč izrazila »močno podporo« poškusi generalnega tajnika Kofija Annana za koncanje konflikta na Kosovu. »Brez rezerv odobravamo pogoje, ki jih je za mirno rešitev postavil Annan,« je dejal Antony Blinken, direktor za evropske zadeve v Nacionalnem svetu za varnost, in dodal, da so ti pogoji zelo podobni tistim, ki jih je postavila zveza Nato. V Washingtonu ugotavljajo, da so v Beli hiši nad potezo Annana celo bolj navdušeni kot v Stekleni palači OZN, kjer so pojasnili, da je Annan govoril »v osebnem imenu« in da se svetovna organizacija ne misli predlagati za posrednika. Clinton očitno išče izhod sprico vse bolj strasnih novic s Kosova, kjer po ameriških virih tvega smrt zaradi lakote 700 tisoč ljudi, medtem ko se srbske sile predajajo posiljevanju in serijskemu pobijanju. Zato je pripravljen sprejeti pomoč OZN, Rusije ali kogarkoli, ki bi bil sposoben prepričati Miloševica, da se ZDA ne bodo zadovoljile s polovičnimi rešitvami, ampak hočejo postaviti Kosovo pod nadzor mednarodnih sil.

STENKOVEC, KUKES / POLOŽAJ V CENTRIH ZA PREGNANCE SLAB

Stroj humanitarne pomoči še ni pognal

Makedonci vse begunce koncentrirajo v Stenkovcu - Nevihta nad Kukescm

STENKOVEC, KUKES - Ni tako grozno kot je bilo v Blacah, vendar je center, ki ga je zaveznictvo Nato uredilo v Stenkovcu (10 kilometrov severno od Skopja), daleč od tega, da bi lahko imeli za konfortnega. Po izračunih, ki so nujno približni, naj bi bilo v centru okrog 25 tisoč ljudi, ki so strogo zastrazeni. V centru, v katerega so Makedonci takoj prepeljali tudi nekaj stotin pregnancev s Kosova, ki jim je včeraj uspelo preiti mejo, se je položaj - glede na okolišine - kolikor toliko normaliziral. Ob vrstah beguncev, ki čakajo, da jih sprejmejo v

center, pa so tudi skupine pregnancev, ki so jih ali jih bodo v kratkem odpeljali v Nemčijo in Turčijo. Nemčija je pripravljena sprejeti 10 tisoč kosovskih beguncev, za Turčijo pa sta bila včeraj predvidena dva poleta.

Vsekakor pa upravo centra od Nata prevzema visoki komisariat za Begunce pri Združenih narodih, center tudi zapusca zdravniška služba britanske vojske in tudi italijanski vojski zdravniki bodo zapustili ambulanto, ki deluje v centru, oba zdravstvena centra bo nadomestila bolnišnica Rdečega križa. Vče-

raj je na sotoru, v katerem popisujejo begunce, prveč zaplapolala zastava UN-CHR, na stencasu ob vhodu pa so uredili nekakšno oglaševanje-iskanje oseb.

Nad begunce, ki so se zatekli v albanski Kukesc, pa se je včeraj znesla nevihta, ki je premocila na tisoce pregnancev, katerim se niso zagotovili strehe nad glavo. V centru, ki so ga najprej uredili, je v zadnjih dneh zavladal nered oz. se je razmescaje beguncev po zaprtju meje med ZRJ in Albanijo občutno upocasnilo. Kot je povedal Giuseppe Romano, odgovoren za italijansko soto-

risce, v katerega se je zateklo 5 tisoč ljudi, se je pri izredni letalski zvezi Kukesc-Tirana iz nepojasnjenih razlogov nekaj zataknilo. V Kukesc prihaja manj ljudi, vendar jih tudi veliko manj odhaja, zato je položaj vse slabši. Prihaja tudi do nerazumljivih birokratskih zapletov, tako Rdeci kriz ni postavil 2 tisoč sotorov, ker se s krajevnimi oblastmi ni dogovoril, kdo bo sotorisce upravljala. Ljudje spijo na tleh, gumijaste blazine pa so »na varnem« v skladišču. Tudi akcija humanitarne pomoči, ki bi jo moralo nuditi zaveznictvo Nato, se ni stekla.

AKCIJA HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

Pomagajmo beguncem!

Po vsej Italiji in tudi v Furlaniji-Juljski krajini so v teku akcije za pomoč beguncem, ki v teh dramatičnih urah pod prisilo Miloševičeve bezijo s Kosova. Poleg oblačil, hrane in zdravil, mednarodne in državne humanitarne organizacije potrebujejo predvsem finančna sredstva. V ta namen so odprla več poštnih in bančnih računov, na katerih zbirajo denar.

Visoki komisariat za begunce pri Organizaciji združenih narodov (UCNUR), ki ima v Italiji sedež v Rimu (Ul. Caroncini 19), zbira denar na postnem tekočem računu št. 298000. Na položnico je treba napisati »pro Kosovo«.

Italijanski solidarnostni konzorcij ICS, ki je zelo aktiven pri pomoči beguncem s Kosova, ima tekoci račun pri trzaski podružnici Monte dei Paschi di Siena (oznaka ICS-Ufficio rifugiati, št. računa 3748/16, cab 0220, ABI 01030).

Vsdržavna katoliška humanitarna organizacija Caritas ima poštni tekoci račun št. 347013 (na položnici napisati Emergenza profughi). Trzaski Caritas zbira denar za begunce v Ul. Cavana 15 (skofija) vsak dan med 9. in 12. uro.

Predsedstvo ministrskega sveta je pri zavodu Banca di Roma odprlo tekoci račun za pomoč albanskim beguncem. St. računa je 25000.35 pod oznako »Missione Arcobaleno.«

Tudi slovenska Karitas si prizadeva za pomoč beguncem, ki morajo zapustiti svoje domove na Kosovu. Slovenska karitas ima ziro računa pri Novi Ljubljanski banki: 50100-620-133 05 1140116-623903, s pripisom »za Kosovo«.

GOSPODARSTVO / MNENJE NEDOVISNIH EKONOMISTOV

Da si ZRJ opomore, bo potrebno sto let

BEograd - Treba bo sto let, da se bo Srbija vrnila na gospodarsko raven, ki jo je imela pred vojno na Kosovu. Tako ocenjujejo nekateri ekonomisti, katerih mnenja je zbrala neodvisna beogradska agencija Beta. Med njimi je tudi Vladimir Gligorov, sin makedonskega predsednika Kira, ki je profesor ekonomije na dunajski univerzi.

Nad Srbijo, ki jo je ze osibil gospodarski embargo OZN, se torej zgrinja mora vrnitve na primitivno gospodarstvo golega preživetja. Ekonomisti dodajajo, da se je srbsko gospodarstvo ze zaradi vojne v Bosni vrnilo za dvajset let nazaj, sedanja bombardiranja Nata, ki so usmerjena predvsem na vojaške cilje, pa ne prizanasajo niti strateškim infrastrukturam, ki poleg vojske služijo tudi za civilno življenje. Mednje sodijo železniške postaje, letališča, električne centrale in tovarne, katerih proizvodnja ni samo vojaška, ampak tudi civilna (kot npr. kompleks Zastave, kjer poleg avtomobilov proizvajajo tudi orožje). Vsak letalski napad povzroca za stotine tisocev dolarjev skode, pravi eden od ekonomistov, v Kragujevcu pa je zaradi napada na Zastavo ostalo brez

dela 38 tisoč oseb.

Toda največjo škodo trpi kmetijstvo. Z uničenjem rafinerij v Pančevu in Novem Sadu so se ustavile vse tovarne umetnih gnojil, zaradi cesar bo letošnji pridelek najslabši po letu 1945. »Kaj bomo jedli septembra?« se sprasuje znani beogradski novinar.

Danes ni mogoče predvideti, kdo bo nosil breme rekonstrukcije Srbije, ki vleče s seboj v propad tudi Kosovo, nekdanjo avtonomno pokrajino Vojvodino, zraven pa tudi Crno Goro in Republiko Srbsko, ki živi od blagovne menjave z matico. Stopnja brezposelnosti, ki je ze pred uzbruhom oboroženega konflikta na Kosovu dosegala 50 odstotkov, se je v prvih dveh tednih bombardiranja dvignila za nadaljnjih 150 tisoč enot, pravijo neodvisni viri v Beogradu. Ce računamo, da steje povprečna družina tri člane, dobimo podatek, da je brez sredstev za preživetje okrog pol milijona ljudi, medtem ko so srecenzi, ki zaslužijo, izgubili 10 odstotkov place v obliki davka za potrebe vojske. Jugoslavija, ki je bila na kolenih ze po bosanski vojni, se boji, da se po kosovskem konfliktu ne bo vec dvignila.

VOJNA NA BALKANU / HUMANITARNE AKCIJE

Tržičani se odzivajo klicem na pomoč

Ljudje prispevajo denar, a tudi obleke in živila

Skupna molitev za mir in spravo

Srbsko in grško pravoslavna cerkev praznujeta danes veliko noč. V srbsko pravoslavni cerkvi (na sliki-FOTO

KROMA) je bila sinoci skupna molitev za mir ob navzočnosti metropolita Jovana in skofa Evgena Ravignanija.

SIK zelo kritična do akcije Nata

Stranka italijanskih komunistov, ki se v FJK imenuje Stranka italijanskih in slovenskih komunistov, nasprotuje letalskim napadom Nata in meni, da bi se morala Italija aktivneje angazirati za diplomatsko rešitev spora. Stranka po-

zivno ocenjuje nedavni obisk svojega predsednika Armanda Cossutte v Moskvi in v Beogradu. Stališča stranke je na predsedničnem srečanju v openskem Prosvetnem domu obrazložil Stojan Spetic (na sliki-FOTO KROMA).

POBUDA SLOVENSKEGA KLUBA

Na Stadionu prvi maj solidarnostna prireditev za pomoč žrtvam vojne

Bogat kulturni in razvedrilni program

Danes od 18. ure dalje bo na Stadionu 1. maja v Trstu v organizaciji Slovenskega kluba in s sodelovanjem Odbora za ohranitev Stadionu 1. maj dobrodelna prireditev, izkupicek katere bo namenjen žrtvam vojne. Poleg denarnih sredstev bodo prireditelji nabirali tudi oblačila, rjuhe, odeje, igrace, barvice, potrebscine za osebno cistočo in raznovrstno hrano.

Nabrani material bodo organizatorji skusali s kombijem pripeljati v Albanijo in ga tam izročiti prostovoljcem Italijanskega solidarnostnega konzorcija, ki na albanskem ozemlju skrbi za osem begunskih centrov. V nasprotnem primeru bodo sredstva izročili sprejemnemu centru za pribeznike, ki ga prostovoljci ICS upravljajo v Naselju S. Sergija.

Prireditelji si vsekakor prizadevajo, da bi zbrana sredstva res prisla do tistih, ki jih resnično potrebujejo in to ne glede na njihovo etnično pripadnost. Dobrotniki in nasa javnost bodo vsekakor natančno in sproti obveščeni o poteku te solidarnostne akcije.

Kdor se ne bo mogel udeležiti današnje prireditve na Stadionu 1. maj lahko hrano in oblačila pusti tudi jutri na Stadionu. Za kate-rokoli informacijo so vsekakor na razpologo Daria Betocchi (040-948080), Sara Sternad (040-313579) in Poljanka Dolhar (040-44171). Za denarne prispevke je pri Novi tržaski kreditni banki na razpologo tekoci racun Slovenskega kluba st.01-10071 (pripis ZA ZRTVE VOJNE).

Svoje sodelovanje na današnji prireditvi

so (zaenkrat) zagotovili Martina in Marko Feri, Matejka Grgic, pevski zbor Jacobus Gallus, Joza Kobal, Danijel Malalan, Nikla Panizon, plesalke KD Lonjer-Katinara, Paolo Paolin e i Rocciosi, plesna skupina Show Chance, Egon Taučer, Irene Zobec, Ilenia Zobec, basist Aldo Zerjal ob spremljavi Andreja Pegana, glasbena skupina The Weavers ter rock ansambla Kraski ovčarji in Moron Brothers, osnovna sola Fr. Milcinskega s Katinare, medtem ko bodo animatorke KD Lonjer-Katinara vodile otroški koticke. Odborniki Slovenskega kluba pričakujejo, da se jim bo v zadnjem trenutku pridružil se kdo.

Slovenski kulturni klub in MOSP bosta danes med prireditvijo na Stadionu poskrbela za srecolov.

NOVICE

Solidarnostna akcija šempolajskega društva

Tudi SKD Vigred napoveduje solidarnostno akcijo za nesrečne begunce. V sredo, 14. in v četrtek, 15. aprila bodo v društvenih prostorih v Šempolaju med 16. in 18. uro zbirali oblačila in druge potrebscine (zlasti igrace in solske pripomočke). Kot so jim povedali predstavniki Italijanskega solidarnostnega odbora (ICS) begunci v tem trenutku najbolj potrebujejo spomladanska in poletna oblačila.

Tržičan verjetno žrtev mamila

Kaze, da je umrl zaradi prevelike doze mamila. Tako vsaj meni policija iz Padove, ki je včeraj odkrila truplo 34-letnega Tržičana Roberta Casaraja iz Ul. Rossetti 23. Ležal je v straniscu vagona, ki so ga pripravljali za potniški vlak na tamkajšnji postaji.

Radijska oddaja o 50. obletnici Nata

Letos bo Atlantsko zavezništvo praznovalo petdesetletnico obstoja. V desetletjih se je njegova vloga nedvomno radikalno spremenila. V času hladne vojne so vojski pakti imeli drug pomen, obstajala so eksplozivna ideološka težišča; take vrste zavezništvo je predstavljalo točno določen svetovno-nazorski pol. Kakšen pa je pomen zveze Nato v današnjih dneh? Je Nato v resnici faktor destabilizacije? Je se potreben in predvsem; kakšno vlogo naj bi imel?

O teh ključnih vprašanjih sodobne svetovne stvarnosti bo tekla beseda v jutrisnji, oddaji iz Studia z Vami - aktualnosti na pladnju na valovih radia Trst A ob 12.10. Z voditeljico Vido Valencic se bo pogovarjal odgovorni uredni slovenskega tednika Razgledi Marko Crnkovic.

Drevi TV oddaja Med dvema ognjema

Drevi bo po slovenski televiziji RAI na sporedu tretja oddaja kviza Med dvema ognjema, v kateri bodo sodelovali dijaki Drzavnega poklicnega zavoda za trgovske dejavnosti Ivan Cankar iz Gorice, dijaki jezikovne smeri in dijaki klasičnega oddelka Drzavnega znanstvenega liceja France Prešeren iz Trsta.

Oddajo bosta vodila Suzi Bandi in Danijel Malalan, za režijo pa bo poskrbela Marija Breclj ob pomoci Iva Tulla. Televizijski kviz Med dvema ognjema bomo lahko gledali nočjo približno ob 20.50 in v četrtek, 15. aprila, ko bo, takoj po televizjskem dnevniku, na vrsti ponovitev.

KRAS / POLITIČNA OFENZIVA

KGS na muhi »znanega« lovca

Gambassini ne more iz svoje kože - »Čudna« vloga Pokrajine

Kraska gorska skupnost je bila vse od ustanovitve za desnico moteci element, sovražno razpoloženje pa se je zaostri, ko je deželni zakon poveril KGS upravljanje bodočega Kraskega parka. Ti predsodki so bili in so se danes politične in narodnostne narave, zato je vsaka priložnost dobra za udrihanje po gorski skupnosti in hkrati po kraskih občinah, ki jo sestavljajo.

Tokrat pa je ofenziva, ce jo lahko tako imenujemo, nevarnejša, ker prihaja tudi iz javne uprave (Pokrajina Trst),

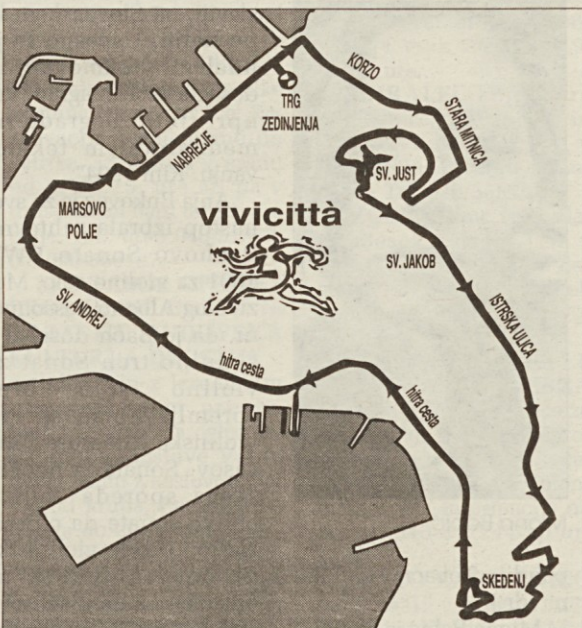
ki ima zaradi politične sorodnosti marsikaj skupnega z Dezelom. Potem ko je predsednik Renzo Codarin dokaj nemo in pasivno spremljal potek t.i. programske konference o Kraskem parku in se dobrikel okoliškim zupanom, se je njegova vecina naenkrat spomnila, da je programski dokument neustrezen ter da gorska skupnost ne more oziroma ne sme upravljati parka. To nalogo je treba poveriti neki »visji in neodvisni« ustanovi, ki naj bo taka ali drugačna, le da bodo v njej Kraševci

imeli omejeno besedo in omejen vpliv. Pokrajina se je v bistvu že sprijaznila z ukinitvijo gorskih skupnosti, se posebno KGS, ceprav se razprava o tem v deželni svetovi sploh se ni začela.

V sozvočju s stališcem pristojne pokrajinske komisije se je oglašila Lista za Trst. Tudi njej ni po godu odločitve, da bo Kraški park upravljala KGS, ki je le neke vrste »dolga roka« okoliskih uprav. Slednje nosijo največ krivd in odgovornosti za ekološko propadanje Krasa, je svoje pristavil Gianfranco Gambassini. Tokrat ne kot zagrizeni nacionalist, ki ga vsi dobro poznamo, ampak kot lovec, ki že petdeset let - tako pravi - zahaja na Kras. Govorica politika je v tem primeru ista kot govornica lovca. Za Gambassinija je KGS isto kot divjad, na katero je treba streljati.

UISP / NETEK MOVALNI POHOD

Kot v drugih 44 mestih danes tek »Vivicittà 1999«

Danes ob 10.30 bo krenil s Trga Unità tek Vivicità 1999. Gre za solidarnostno manifestacijo sportnega značaja, ki jo prireja združenje za ljudski sport Uisp v 44 mestih in na kateri bodo tudi zbirali sredstva za boj proti mamilom.

Navadni udeleženci bodo pretekli progo 5 kilometrov, sportniki pa polnih 12 kilometrov po progi, ki je označena na zemljevidu. Po označenih ulicah bo za časa teka prepovedan promet. Vpisovanja sprejemajo se danes od 9. do 10. ure na samem Trgu Unità.

SKGZ SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

obvesca clane Dezelnega sveta SKGZ, da bo seja jutri, v ponedeljek, 12. aprila 1999 ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju

v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20/II

NOVICE

V »Tednu kulture« brezplačen obisk muzejev

Od jutri do nedelje, 18. aprila bo na pobudo ministrstva za kulturne dobrine »Teden kulture«. Pobudi se pridružuje tudi občinsko kulturno odbornišvo, ki je tako odredilo, da bo tudi obisk občinskih muzejev, kot velja za državne, v tem tednu brezplačen.

Predstavitev publikacije o Slovencih v Italiji

Zanimivo knjigo, ki sta jo napisala zgodovinarja Milica Kacin Wohinc in Joze Pirjevec, bodo v torek popoldne ob 17. uri predstavili v knjigarni Borsatti. Gre za pobudo deželne kulturne zveze »Enrico Berlinguer«, o knjigi Zgodovina Slovencev v Italiji (1866-1998) bosta spregovorila Fulvio Salimbeni, docent za sodobno zgodovino na tržaški univerzi in podpredsednik deželne sveta FJK Miloš Budin, razpravo bo vodil predsednik združenja Claudio Tonel.

Vratuševa knjiga o taborišču na Rabu in Rabski brigadi

Na pobudo Knjižnice P. Tomazič in tovariši, openške sekcije VZPI-ANPI, Zveze vojnih invalidov NOB in Združenja vojnih aktivistov NOB na Trzaskem bodo v petek, 16. aprila ob 20.30 v openškem Prosvetnem domu predstavili knjigo Antona Vratuse Iz verig v svobodo - Rabska brigada. O knjigi, ki jo je posvetil vsem mrtvim in se živim internirancem taborišča na Rabu in borcem Rabske brigade, bo na Opcinah spregovoril avtor.

»Linea verde« včeraj pri Miliču v Zagradcu

Včeraj so v raznih krajih na Trzaskem televizijske ekipe javne ustanove Rai snemale prispevke za oddajo »Linea verde«, na kateri obravnavajo enogastromske posebnosti, naravne lepote in spomenike posameznih predelov. Snemanje v dobrem razpoloženju je bilo tudi pri Miliču v Zagradcu.

V Miljah razkrivajo stare in noveje predmete

Tudi danes bodo v Miljah dali na ogled in na prodaj stare predmete, ki so nekdanji sodili v vsakodnevno uporabo. Stojnice z najrazličnejšim blagom bodo razmestili v bližini portiča, boljši sejem pa bo odprt ob 8.30 do sončnega zatona. Današnji je drugi letosnji sejem, ki se ga udeležuje okrog 60 razstavjalcev. Posebnost miljskega bolskega sejma pa je ponudba domačih obrtnikov: gre pravzaprav za domače izdelke, ne pa za pravo obrtniško produkcijo. V spomladanskem nizu sta predvidena se dva sejma, in sicer v nedeljo, 9. maja in v nedeljo, 13. junija in posebna izvedba, vezana na praznik pobratenja med Miljami in Portorozem.

OKOLJE / NA POBUDO ZDRUŽENJA PRIJATELJEV ZEMLJE

Soočenje o načrtovanem skladišču plina pri Žavljah

Tržaški župan Illy za projekt, miljski župan Dipiazza mu pa nasprotuje

O nacrtu za gradnjo skladišča utekočinjenega plina, ki bi ga urenila družba Seastok na območju bivše rafinerije Aquila, je govoril član upravnega odbora Enea in redni profesor na univerzi v Pizi Severino Zaneli. Dejal je, da so varni, treba je le rešiti problem prevoza plina in ne ustvariti tveganih razmer. Na to je v imenu Seastoka odgoril inz. Bello, po mnenju katerega bi bilo skladišče okolju prijazno. Plin bi v Milje dovažali samo po morju (v poprečju bi priplula ena ladja na mesec), 90% plina bi odvažali prek železnice in le 10% po cestah.

Z varnostjo se ni strinjal prof. Costa (javnostni odbor), ki je poudaril, da bi bilo nevarno, če samo uhajanje plina (in ne morebitne eksplozije), poleg tega trzasko pristanišče ni sposobno dobro nadzoro-
vati promet.

Okrogla miza o skladišču utekočinjenega plina (foto KROM/A)

Proti skladišču je tudi miljski župan Dipiazza. Kot je povedal, je

projekt nevaren, državljani pa so se o njem že negativno izrekli. Kar zadeva nove zaposlitve, je župan opozoril, da so Milje že investirale v turizem, kar bo prineslo nova delovna mesta.

V prid nacrtu se je izrazil tržaški župan Illy, ki je menil, da ne smemo izgubiti take priložnosti. Za razvoj Trsta so pomembne tovrstne pobude oz. investicije, o problemu pa je treba govoriti odprto in brez predsodkov. Vprašal se je, zakaj Milje nasprotujejo nacrtu, saj bi po vsej verjetnosti zgradili tako skladišče v Kopru, če bi ga ne uresnicili v Žavljah.

Na srečanju, ki ga je povezoval Fulvio Gon ob prisotnosti vsedravnih predsednic Prijateljev zemlje Rose Filip-
pini, je med številnimi posegi besedo prevzel tudi deželni odbornik Dressi. Poudaril, da je treba problem uokviriti predvsem s tehničnega vidika, da ne bi strah prevladoval nad znanostjo.

V zvezi z gradnjo skladišča so številne organizacije na včerajšnji novinarski konferenci v Žavljah zahtevale čimprej referandum, na katerem bi se lahko Miljani jasno izrazili, ali hočejo izgradnjo skladišča utekočinjenega plina na območju bivše rafinerije Aquila. K pobudi so pristopile tudi številne stranke, organizatorji pa vabijo vsakogar, ki nasprotuje skladišču, naj se jim pridruži.

Aljoša Gasperlin

Manifestacija nasprotnikov načrtovanega skladišča v Žavljah (foto KROMA)

OPENSKA GLASBENA SREČANJA / MLADI INTERPRETI

Tokrat Anja Bukavec in Miona Babić

Najprej bo zaigrala violinistka Anja Bukavec, nato pa pianistka Miona Babić

Danes ob 18. uri bo v openškem Prosvetnem domu drugi koncert iz letošnjega pomladnega niza Openških glasbenih srečanj v priredbi KD Tabor, ki je posvečen mladim talentom. Na odru Prosvetnega doma bosta koncertirali mladi nadarjeni glasbenici, in sicer violinistka Anja Bukavec in pianistka Miona Babić. Glasbeno srečanje bosta izvajalki oblikovali posamično, saj bo v prvem delu solistično nastopila Anja Bukavec, v drugem pa Miona Babić. Skupaj bosta ob koncu prvega dela odigrali Saint-Saensov Rondo capriccioso.

Violinistka Anja Bukavec se je učila violine najprej pri prof. V. Repsetovi in nato v glasbenem ateljeju »G. Tartini« pri prof. V. Meljniovu. éolanje je nadaljevala na praškem konservatoriju pri prof. J. Foltynu in nato na Hochschule v Koelnu in na Dunaju s

Anja Bukavec

prof. I. Ozimom, pod mentorstvom katerega pripravlja zdaj diplomsko na koelnski Hochschule. Še od devetega leta dalje se je uspešno udeleževala številnih tekmovanj (Alpe Adria, Kocianovo tekmovanje, Concertino Praga) in prejela vrsto priznanj (nagrada iz Gallusovega sklada, nagradna sti-

Miona Babić

pendija Tobačne ljubljana in dr.). Miona Babić je z odliko diplomirala iz klavirja l. 1996 na beograjski Akademiji za glasbo, izpopolnjuje se na podiplomskem tečaju Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »E.Komel« v Gorici v razredu prof. S. Gadžijeva. Nastopala je v bivši Jugo-

slaviji, na Slovenskem in po Italiji. Uspešno se je udeležila tekmovanj in dosegla vrsto nagrad, kot npr. tretjo nagrado na mednarodnem tekmovanju »Rim 1994«.

Anja Bukavec je za svoj nastop izbrala zahtevno Bachovo Sonato BWV 1001 za violino solo. Muzikolog Alberto Basso meni, da je Bach dosegel s skupino treh Sonat za violino solo brez spremljave najvisji vrh violinske literature vseh časov. Sonata iz nedeljskega sporeda sodi v obliko sonate da chiesa. Nastop mlade violinistke se bo zaključil z že omenjeno Saint-Saensovo skladbo Rondo capriccioso za violino in klavir. V drugem delu koncerta bo nastopila pianistka Miona Babić, ki se je odlocila za monografski spored, posvečen poljskemu skladatelju in pianistu Frydrychu Chopinu.

Luisa Antoni

SLOVENSKI KLUB / V TOREK ZVEČER

Hatha joga in pesem duše

O jogi bo govorila Vladimira Guštin, bato bo pelj Nirvananda

Slovenski klub prireja v torek, 13. t.m., večer posvečen Hathi jogi in indijski duhovni glasbi. Učiteljica yoge v tukajšnjem središču Institute of Yogic Culture Vladimira Guštin bo najprej prikazala osnovne položaje ali asane v hathi jogi. Nato bo glasbenik in pevec Giorgio Kriegsch, znan tudi kot Nirvananda, izvajal duhovno glasbo.

Kaj pravzaprav je joga? Joga predstavlja celo vrsto disciplin, ki sloni po eni strani na telesnih vajah, po drugi pa na meditaciji. V tisočletni indijski zgodovini so se razvile štiri glavne poti joge, in sicer:

1. Karma joga, kar pomeni nesebično sluzenje;
2. Dznjana joga, ki predstavlja intelektualno raziskovanje;
3. Bhakti joga je predvsem iskanje boga v vsem;

4. Radza joga, ki uporablja predvsem umski nadzor.

Prvi del torkovega večera bo posvečen hathi jogi. Le-ta je pri nas najbolj razširjena oblika, ker je tudi najbolj dostopna nam zahodnjakom, saj jo lahko vadi vsakdo, ne glede na spol, narodnost in vero. Telesni položaji, t.i. asane, značilni za to jogo, imajo različne blagodejne učinke: povečajo gibkost hrbtenice, krepijo živčni sistem, izboljšujejo krvni obtok ter vplivajo pozitivno na celoten organizem.

Vazno poglavje v hathi jogi so tudi razne tehnike dihanja. Pri jogi se loci tri osnovne tipe dihanja, in sicer trebušno, prsno in z vrsički pljuč. Kombinacija vseh treh načinov pa je popolno dihanje. Ker se je vse to težko pravilno naučiti iz knjig, bo učiteljica konkretni prikaz olajšal razume-

vanje te discipline. Zadnje case prihaja tudi v Italiji do pobud, da bi na kak način vključili jogo v solski sistem. V nekaterih državah je ta že sestavni del pedagoške dejavnosti v obvezni soli.

V drugem delu torkovega večera bo Giorgio Kriegsch - Nirvananda, pel in igral na indijski harmonij in na klasično kitaro tradicionalno indijsko duhovno glasbo. Po dolgoletni praksi joge in meditacije ter številnih potovanjih v Indijo, se je posvetil duhovni glasbi različnih tradicij ter izdal CD-je in kasete. Na svojih koncertih po Evropi in Ameriki siri sporočilo miru in duhovnega spajanja med Vzhodom in Zahodom v univerzalni glasbi. V teh dneh vojne na Balkanu in kosovskih grozot so taka sporočila se kako dobrodošla.

Branka Sulčić

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA, 11. aprila 1999
STANISLAV

Sonce vziđe ob 6.27 in zatone ob 19.45 - Dolžina dneva 13.18 - Luna vziđe ob 4.03 in zatone ob 14.10

Jutri, PONEDELJEK, 12. aprila 1999
JULIJ

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 15,2 stopinje, zračni tlak 1019 mb ustaljen, zrna burja, vlaga 37-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 9,8 stopinje.

LEKARNE

Nedelja, 11. aprila 1999

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Largo Sonnino 4, Ul. Alpi Giulie 2, Trg S. Giovanni 5, Milje - Mazzinijev drevo-red 1, Sesljan (tel. 040 299197).

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Largo Sonnino 4 (tel. 040 660438), Ul. Alpi Giulie 2 (tel. 040 828428), Milje - Mazzinijev drevo-red 1 (tel. 040 271124).

Sesljan (tel. 040 208334) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Largo Sonnino 4, Ul. Alpi Giulie 2, Trg S. Giovanni 5, Milje - Mazzinijev drevo-red 1.

Sesljan (tel. 040 208334) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg S. Giovanni 5 (tel. 040 631304).

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovalne naslednje crpalke:

AGIP
Largo Piave
Drevored Campi Elisi 59
Largo Sonnino 10
Trg Sansovino 6
Milje - Trg caduti libertà 2
Sesljan - drz.c. 14

SHELL
Rotonda del Boschetto
Ul. Baiamonti 1
Istrska ulica 212

ESSO
Largo Roiano 3/5
Ul. Giulia 2 (pri ljudskem vrtu)
Općine - cesta 202 (krizišce)

IP
Riva O. Avgusta 2

ERG
Ul. Piccardi 46

API
Ul. F. Severo 2/5
Ul. Baiamonti 48

TAMOIL
Ul. F. Severo 2/3
Nabrezje N. Sauro 6/1
Miramarski drevored 233/1

NOCNE CRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica 155
AGIP - Miramarski drev. 49
AGIP - Ul. A. Valerio 1 (univerza)
ESSO - Zgonik - Državna cesta 202

CRPALKE ODRPTE
24 UR NA 24

AGIP
Devin (sever) - avtocesta
Devin (jug) - avtocesta

Od ponedeljka, 12., do sobote, 17. aprila 1999

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Cavana 11 (tel. 040 302303), Largo Osoppo 1 (tel. 040 410515).

Boljunec (tel. 040 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Cavana 11, Largo Osoppo 1, Ul. Settefontane 39.

Boljunec (tel. 040 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Settefontane 39 (tel. 040 947020).

118: hitra pomoč in dezurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111.

Urad za informacije Zdravstvenega podjetja: 040 3995053 in 040 3995111 od ponedeljka do petka ob 8. do 13. ure ter ob ponedeljkih in četrkih tudi od 14. do 17. ure.

Urad za informacije bolnišnice: 040 3992724 od ponedeljka do petka ob 8. do 14. ure.

KINO

ARISTON - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Shakespeare in love«, r. John Madden, i. Gwyneth Paltrow, Joseph Fiennes.

EXCELSIOR - 15.15, 17.30, 19.50, 22.10 »Le parole che non ti ho detto«, i. Kevin Costner, Paul Newman, Robin Wright Penn.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »La fortuna di Cookie«, r. Robert Altman, i. Glenn Close, Liv Tyler, Chris O'Donnel.

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »A civil action«, i. John Travolta, Robert Duvall.

GIOTTO MULTISALA 1 (Ulica Giotto 8) - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »La vita è bella«, r. i. Roberto Benigni.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.20, 20.20, 22.20 »Biglietti d'amore«, i. Andy Garcia, Andie MacDowell.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Patch Adams«, i. Robin Williams.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Obsession« i. Gwyneth Paltrow, Jessica Lange.

NAZIONALE 3 - 15.30, 17.00 »I Rubacchiotti«, i. John Goodman; 18.45, 20.30, 22.15 »Ladri per la pelle«, i. Alec Baldwin, Rebecca De Mornay.

NAZIONALE 4 - 15.30, 17.00 »Rugrats« risanka; 18.30, 20.15, 22.15 »Cose

molto cattive«, i. Cameron Diaz, Christian Slater. Pre-povedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 15.15, 17.00 »Il grande Joe« produkcija Disney; 18.55, 20.30, 22.15 »La fame e la sete« i. Antonio Albanese.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 »Il fuggitivo della missione impossibile«, i. Leslie Nielsen.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Fernando e Carolina«, r. Lina Wertmüller, i. Sergio Assisi in Gabriella Pession.

OBVESTILA

SLOVENSKI KLUB prireja DOBRODELNO PRIRREDITEV, izkupicek katere bo namenjen vsem žrtvam vojne. Prireditve bo danes, 11. aprila ob 18. uri na Stadio-nu 1. maja.

ZUPNIJA NABREŽINA: se danes, 11. aprila bo v zupnijski dvorani XX. VE-LIKONOCNA RAZSTAVA. Veliko stvilo (450) na roko obarvanih prihovor, delo mladine, odraslih in umetnikov iz domaćih in tujih krajev, pa tudi lepe barvane slike (olje), delo priznane domaćinke Barranco. Razstava bo odprta vsak dan popoldne in zvečer. Vabljeni vsi!

SK DEVIN organizira danes, 11. aprila XIII. ze tradicionalni pohod iz Praprota do Repna. Odhod iz Praprota od 8.30 do 10. ure. Za povratek nazaj v Praprot bo poskrbljeno z društvenimi kombiji.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi jutri, v ponedeljek, 12. aprila, na svečano podelitev literarne nagrade Vstajenje Zivi Gruden in Milanu Gregu, avtorjema fotografske monografije Beneška Slovenija. Nagrado bodo podelili v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici st 3 ob 20.30. Vljudno vabljeni!

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča člane Deželne svete SKGZ, da bo seja jutri, v ponedeljek, 12. aprila 1999 ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju in Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20/II.

SLOVENSKE JASLI. Ul. Paolo Veronese 14 javljajo, da bodo potekala vpisovanja od jutri, 12. do srede, 28. aprila. Za informacije kličite v jasli, tel. 040-309082.

KRD DOM BRISCIKI vabi člane na 3. redni občni zbor, ki bo jutri, v ponedeljek, 12. aprila, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v društvenem sedezu.

ZDRUŽENJE SLOVENSKIH KMEČKIH IN PODEZELSKIH ŽENA vabi VSE ženske, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo s kmetijstvom, da se udeležijo ustanovnega sestanka v torek, 13. aprila 1999 ob 20. uri v nabrezinski knjižnici.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - KROZEK KRAS prireja sledeča srečanja na temo Zakaj smo proti napadu NATO na ZRJ, v torek, 13. aprila ob 20.30 v Ljudskem

domu v Trebcah, v sredo, 14. aprila ob 20.30 v prostori-h KD Rdeca zvezda v Salezu in v četrtek, 15. aprila ob 18. uri v prostorih Občinske knjižnice v Nabrezini.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - TRZASKA FEDERACIJA prireja v torek, 13. aprila ob 18. uri v Ul. Tarabocchia 3, aktiv članov na temo Ne vojni NATA! Ne referendumu prevar! Vabljeni.

DRUŠTVENA GOSTILNA NA OPCINAH vabi člane, da se udeležijo rednega občnega zbora, ki bo v prvem sklicanju dne 13. aprila 1999 ob 8. uri, in v drugem sklicanju v sredo, 14. aprila 1999 ob 20.30 v Društveni gostilni na Opcinah, Ul. Alpini 18. Dnevni red: poročilo upravnega sveta, blagajniško poročilo, razprava in odobritev obračuna in poročil, volitve in razno.

SKD PRIMOREC TREBCE vabi v sredo, 14. aprila 1999 ob 20. uri v Ljudski dom v Trebce na predstavitev knjige »Uace n's« Atilija Kralja in razstavo njegovih del.

KRISKA SEKCIJA SPI-CGIL vabi upokojenke Kriza, Proseka, Kontovela in občine Zgonik na PRAZNIK VCLANJEVANJA 1999, ki bo v sredo, 14. aprila, ob 17. uri pri Bibcu v Križu.

MOSP. Ul. Donizetti 3, vabi v četrtek, 15. aprila na ogled naslednjega filma serije Learning English with Films. Predvajali bomo amerisko komedijo WAG THE DOG (r. Barry Levinson, i. Robert De Niro, Dustin Hoffman). Zacetek ob 20. uri.

V GOSTILNI PRI STU-DENCU V DOLINI bo v četrtek, 15. t. m. ob 21.30, koncertni večer ljudske glasbe iz Brazilije s skupino BANDA BERIMBAU.

KNJIZNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI, OPENSKA SEKCIJA VZPI-ANPI, ZVEZA VOJNIH IN-VALIDOV NOB, ZDRUŽENJE VOJNIH AK-TIVISTOV NOG NA TRZASKEM - v petek, 16. aprila ob 20.30 bo v Prosvetnem domu na Opcinah ANTON VRATUSA predstavil svojo knjigo Iz verig v svobodo - Rabska brigada.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - TRZASKA FEDERACIJA organizira avtobusni prevoz na manifestacijo za mir, ki bo v Avianu, v soboto, 17. aprila. Informacije in vpisovanje na pokrajinskem se-dežu v Ul. Tarabocchia 3, tel. 040-639109.

SZ BOR in KD SKAM-PERLE organizirata PRVI PRAZNIK POMLADI, v soboto, 17. aprila od 20. do 1. ure z večerjo in plesom. Za glasbo bodo poskrbeli Gior-gio, Walter in Dorjana. Med večerom bomo poskrbeli za zabavo s tombolo. Obiskale nas bodo prikupne plesalke skupine Show chance. Re-zerzacije sprejemamo do četrka, 15. aprila v uradu od 9. do 15. ure ali pa v društvenem baru od 12. ure dalje. Tel.: urad 040-51377, bar 040-566137.

SKD TAVOR OPCINE - PROSVETNI DOM - in TRZASKA JUDOVSKA KULTURNA DRUŠTVA s sodelovanju z Izraelskim predstavništvom pri Sv. Stolnici vabita na ogled fotografske razstave Varde Polah Sahm z naslovom Samo od kruha. Razstava bo odprta do 20. aprila ob delovnikih od 16. do 19. ure.

DNE 24. IN 25. APRILA bo na Stadionu Prvi maj, Strada di Guardiella 7 v Trstu SEMINAR TELESNE ZAZNAVE IN GOVORICE. Tecaj je namenjen odraslim, ki želijo spoznavati sebe in odnos drugih. Usmerjen je v iskanje zavnave o sebi in telesne govori-ce brez ustnega sporočanja. Seminar bo vodil prof. Aldo Rupal. Za podrobnejše informacije: 0481-537525.

SKLAD MITJA CUK obvešča, da je spet na razpolo-gu svetovalnica za vzgojo in razvoj. Informacije od ponedeljka do petka na tel. st. 040-212289 v dopoldan-skem času.

ČESTITKE

Včeraj sa se vzela
Barbara
in
Martin
Vse najboljše jima
zelijo
uslužbenci, uprava in
direkcija
Primorskega dnevnika

Danes praznuje rojstni dan naš znan arhitekt in kuhar. Vse najboljše mu vsojci vsi rimski prijatelji (F.B., W.V., M.D'A. itd.). Čestitkam se pridružuje Z.B.

Jutri, v ponedeljek, 12. aprila slavi 60 let TOV. VI-NICIO UGRIN. Iskreno mu čestitka TPPZ Pinko Tomazic.

IZLETI

KRUT prireja počitnice na Malem Losinju od 23. 6. do 3. 7., v Porecu (Matera-da) od 27. 6. do 17. 7. v dveh izmenah, v Verudeli (Pulj) od 1. 7. do 19. 7. v dveh izmenah in v Ribnem od 18. 7. do 25. 7. Vpiso-vanje in informacije na se-dežu krožka, Ul. Cicerone 8, tel. st. 040-360072.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO DTTZG ZIGE ZOISA spoproca staršem, da bo v ponedeljek, 19. aprila 1999 na podružnici, Canestrinijeva ploscad 7, roditeljski sestane-k s sledečimi urnikom: ob 17. uri za bienij in ob 18. uri za trienij.

MALI OGLASI
tel. 040 7786333

KUPIM kjerkoli hiso, tu-di potrebno prenove, kmečko poslopje, hlev, bolje če od Bazovice do Se-sljana in do Opcin. Takojšnje plačilo. Tel. 0481-811014.

BLIZU SEZANE prodam veliko kmečko hiso z gos-podarskim poslopjem. Tel. st. 00386-67-64654.

PICERJIA NA OPCINAH z večernim delovnim ur-nikom isče natakarico in kuharico max 23-letni. Tel. st. 040-761043.

MLADO DEKLE isče de-lo v gospodinstvu dvakrat tedensko po več ur. Zazeljeno v Boljuncu ali bližnji okolici pri slovenski družini. Tel. st. 00386-66-275271 vsak večer od 19. do 20. ure.

ZBIRALEC kupi stare razglednice, slike, pisma in vse, kar vam je na poti v podstrešju, kleti ali stano-vanja. Tel. 040/55548.

IZGUBILI smo velik zlati obesek s siglo CM v kmečkemu turizmu v Zagradcu ali okolici. Najditelj dobi nagrado. Tel. st. 040-228390.

UNIVERSITÀ DELLE LIBERETÀ - UNIVERZA ZA VSE STAROSTI isče za solsko leto 1999-2000 profeso-rija za zacetniški tecaj slovenscine. Delo je volon-tersko. Vse informacije na tel. st. 040-817244 ob uri kosila.

ZLATO ZAPESTNICO smo našli v soboto, 27. marca, na Stadjonu 1. Maj. Kdor jo pogresa, naj telefo-nira na st. 040-828866.

MEHANIČNA DELAV-NICA isče osebo za organi-zacijo dela in urejevanje sk-ladišca. Tel. st. 040-214522.

PRODAM Opel Corsa 1400, letnik '93, 86.000 km, kataliziran, v odličnem stanju. Tel. st. 0335-5268055.

NUDIM opremo in do-voljenje za prodajo jstvin, sadja in nejestvin. Tel. st. 040-414525 ali 040-578541.

FIZIOTERAPEVTKO isče podjetje. Tel. na st. 040-567367 po 20. uri.

PRODAM samostojno hiso na Krasu, 180 kv. m in 440 kv. m vrta. Klicati na st. 040-567876.

PRODAM metalno-zelen BMW 318 I coupe, letnik '87 v zelo dobrem stanju. Revizija opravljena do ok-toobra leta 2000. Podarim 4 kolesa z zimskimi gumami. Cena po dogovoru. Tel. 0481-82353 v večernih urah ali 0347-1516964.

V SESLJANU se je izgubi bil črno-bel muc, ki sepa na zadnjo tačko in nosi ovrat-nico. Tel. 040-567876.

OSMICO je odprl Igor Grgic, Padrice 193. Toci be-lo in črno vino.

OSMICO je v Logu odpra-la kmetija Komar. Toci belo in črno vino. Nudi vam tu-di ustekleničeno Vitovsko in Malvazijo, za prigrizek pa domaco slanino.

MARIO PAHOR je v Jamljah odprl osmico. Toci belo in črno vino ter nudi domac prigrizek.

OSMICO ima odprto Frandoli v Slivnem st. 25.

OSMICO je odprl Miro Zigon, Zgonik 36.

OSMICO je doprl Stubelj v Sempolaju.

OSMICO je odprl Milic, Veliki Repen 49. Toplo va-bljeni!

PRI PISCANCIH ima odprto osmico Andrej Ferfolja. Vabljeni!

KMECKI TURIZEM je odprl Milic v Zagradcu. Zaprto ob torkih. Tel. 040-229383.

KMECKI TURIZEM Zivec v Koludrovci je odprt ob petkih, sobotah in ne-deljah. Tel. 040-229279.

KMECKI TURIZEM Ostrouska, Zagradec, je odprt ob petkih, sobotah in ne-deljah. Nudi tople jedi in do-mace vino. Alex in Antonela se priporocata za obisk.

ČESTITKE

Včeraj sa se vzela
Barbara
in
Martin
Vse najboljše jima
zelijo
uslužbenci, uprava in
direkcija
Primorskega dnevnika

14. 4. 1992 14. 4. 1999

Sedem let je minilo, odkar nas je zapustil naš dragi

Davide Zerial

Z ljubeznijo v srcu se ga spominjava
zena Pierina in sin Dario
Milje, 11. aprila 1999

Slovenski dijaski dom Srečko Kosovel

se klanja spominu bivšega ravnatelja prof. Jozeta Umka in izreka sozaljje vsem njegovim dragim

ZAHVALA
Ob teški izgubi nasega dragega

Borisa Možine
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Posebna zahvala darovalcem in dobrodelne namene, g. Dusanu Jakominu in dr. Zivku Lupincu.

SVOJCI
Trst, 11. aprila 1999

†

Po dolgi boleznini nas je zapustil ljubi moz, oce in tatko

Josip Malalan (PEPI)

ODLIKOVAN Z ZLATO ZVEZDO ZA DELO

Zalni obred bo jutri, v ponedeljek, 12. aprila, ob 12.20 iz mrtvasnice v Ul. Costalunga v cerkev na Opcinah in na pokopališce.

Zalostno vest sporočajo žena Augusta ter sin Romeo z družino
Ceprav te ni vec med nami, spomin' nate bo za vedno ostal v mojem srcu

Evi
Posebna zahvala za po-moc v boleznini gre g. Milanu Vidaliuju, g. Pavlu Vidau, g. Nevi Husu, g. Lauri, g. Milku Renarju in g. Santini.
Bani, 11. aprila 1999

Ob izgubi dragega prijatelja Pepija izrekamo Augusti in Romeu nase občuteno sozaljje.

Družina Plesničar

ZAHVALA
Ob izgubi nasega dragega

Alojzija Prašlja
se zahvaljujemo vsem, ki so se od njega poslovili in nam izrazili sozaljje. Posebno se zahvaljujemo tov. Kapunu, pevske-mu zboru, Zvezi partizano-v, tov. g. Liviu, gospe Zvonki, gospe Mariji in gospen, ki so spremljale krsto.

Zalujoca družina
Kontovel, 11. aprila 1999

ZAHVALA
Ob izgubi nasega dragega

Emila Kralja
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

SVOJCI
Trebce, 11. aprila 1999

ZAHVALA
Ob izgubi nase drage

Karle Debenjak vd. Corbatto
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala g. zupniku Maksu Suartu, cerkvenemu pevske-mu zboru in pevske-mu zboru Slovenec-Slavcev.

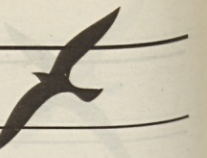
SVOJCI
Borst, 11. aprila 1999

Loterija 10. APRILA 1999

BARI	11	87	8	75	49
CAGLIARI	18	25	14	5	6
FIRENCE	32	73	72	47	25
GENOVA	27	54	2	15	31
MILANO	25	37	72	10	80
NEAPELJ	4	50	46	24	7
PALERMO	17	6	18	56	19
RIM	14	31	47	48	2
TURIN	60	25	68	10	20
BENETKE	61	38	37	15	13

Super Enalotto 4 11 14 17 25 32 61

Nagradni sklad 19.416.068.345 - lir
Brez dobitnika s 6 točk. - Jackpot 7.032.618.912 - lir
Brez dobitnik s 5+1 3.883.213.669 - lir
91 dobitnikov s 5 točkami 42.672.700 - lir
9.018 dobitnikov s 4 točkami 430.600 - lir
259.768 dobitnikov s 3 točkami 14.900 - lir

ZVEZA PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
IN MARIJIN DOM PRI SV. IVANU

vabijo na koncert jubilejne

30.

PRIMORSKE POJE

danes, 11. aprila, ob 17. uri
v Marijinem domu pri Sv. Ivanu
(Ul. Brandesia 25) v Trstu

Nastopili bodo:

Vokalna skupina Portorož, ŽPZ Danica Vrh,
MoPZ Upokojencev Breg Boljunec,
MePZ Pod lipo Barnas, MePZ Suetpeter,
PZ Štandrež in MePZ Peter Jereb Cerklje

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAZENECV
v Trstu

vabi v **ponedeljek, 12. aprila** na

PODELITEV LITERARNE NAGRADE VSTAJENJE

Nagrado bosta prejela ŽIVA GRUDEN in MILAN GREGO
za monografijo »Beneška Slovenija«

Program obdo obogatili pevke in pevci mešanega zbora BENEŠKE
KORENINE iz Benecije pod vodstvom DAVIDA KLODICA

Večer bo v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici št. 3
s pricetkom ob 20.30

Denar za nagrado je prispevala
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

**SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO
TRST**

vabi na sklepno predavanje

SVETLOBA IN POEZIJA

Diaposnetke o naravnih spremembah v letnih časih
bo predvajal MARJAN OLENIK,
poezije bo brala KLAVDIJA MOZETIČ

V četrtek, 15. aprila ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani

GLASBENA MATICA TRST
Koncertna sezona 98/99

Duo **ČRTOMIR ŠIŠKOVIČ**
SIMONA MALLOZZI
violina-harfa

v torek, 13. aprila, ob 20.30
v Deutscher Hilfsverein, ul. Coroneo 15
Rossini, Tartini, Salzedo, Ramovš, Krek

**TRŽAŠKO TAJNIŠTVO
SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE**

vljudno vabi vse svoje člane in šolnike na

OBČNI ZBOR

ki bo v torek, 13. aprila
ob 11. uri v prvem ter ob 11.30 v drugem sklicanju,
v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah

- Dnevni red: 1) Izvolitev predsedstva
2) Tajniško poročilo
3) Pozdravi gostov
4) Poročila predstavnikov v zbornih organih
5) Blagajniško poročilo
6) Poročilo nadzornega odbora in razsodišča
7) Razprava in razrešnica odboru
8) Volitve v organe Sindikata
9) Predlogi za nadaljnje delo novega odbora

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV
ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
SKD France Prešeren
SKD Fran Venturini

pristrčno vabijo na koncert 30. jubilejne revije

PRIMORSKE POJE '99

v soboto, 17. aprila 1999 ob 20.30
v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu

Nastopili bodo:

Dekliška skupina Fran Venturini, Dekliški zbor Znamenje,
ŽPZ Lucija, MePZ Vrtojba, ŽPZ Audite Nova

Koncert bo pod pokroviteljstvom Občine Dolina
in v sklopu pobude Odprta meja

SLOVENSKI KLUB
Gregorčičeva dvorana, Ul sv Frančiška 20 Trst

HATHA YOGA in PESEM DUŠE

V torek, 13. t. m. ob 20.30

bo izvajala in prikazala asane (položaje)
VLADIMIRA GUŠTIN,
z duhovno glasbo bo vnašal utripe miru
GIORGIO KRIEGSCH (nirvanananda)

PRIREDITVE

PROSVETNI DOM NA

OPCINAH - danes, 11. aprila ob 18. uri bo 2. koncert pomladanske sezone Opendskih glasbenih srečanj. Nastopa violinistka Anja Bukovec s programom J. S. Bacha in C. Saint-Saënsa. V drugem delu pa se bo predstavila pianistka Miona Babič s skladbi Chopina.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV v Trstu prireja v sredo, 14. aprila, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. S. Francesco 20, predavanje in predvajanje filmov Aljose Zerjale, ki obravnava preteklost Jugoslavije. Vljudno vabljeni!

KD SKALA vabi v petek, 16. t. m. ob 20.30 v prostore Zadruga v Gropadi na ogled veseloigre z glasbo in

petjem »Obleka naredi cloveka?« v izvedbi dramske skupine Slovenec iz Borsta s sodelovanjem MePZ Slovenec-Slavac. Rezijska Boza Hrvatić. Vabljeni!

SKD LIPA iz Bazovice vabi v soboto, 17. aprila na prvo prireditev ob 100-letnici ustanovitve LIPIN ZAKLAD. Zbirališče ob 16. uri pri Sajsnikovih, ob 17.30 kulturna prireditev v Bazovskem domu. Sodelujejo učenci osnovnih sol Primoz Trubar iz Bazovice in Karel Destovnik Kajuh iz Gropade, otroci otroških vrtecev iz Bazovice in Gopade ter otroški zbor Slomšek. V Bazovskem domu bo razstava rizb. Vabljeni!

SPD PRIMOREC-TA-BOR vabi na koncert LJUBLJANSkih MADRIGALISTOV (zborovodja Matjaz Scek) ob izidu nove zgoscenke BOM NAREDIL

OBVESTILO IZLETNIKOM V EGIPET

Naše bralce, ki so se prijavili za potovanje v Egipt od 18. do 25. aprila prosimo, da poravnajo zadnji obrok vpisnine in 35.000 lir za egipčanski vizum

JUTRI, 12. aprila

med 9. in 13. uro v upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6.

STEZICE... (slovenske ljudske pesmi). Glasbeni dogodek bo v četrtek, 22. aprila 1999 ob 20.30 v cerkvi Sv. Janeza Frstnika v Stivanu. Pri organizaciji sodelujejo Zveza slovenskih kulturnih društev Trst, moski zbor Fantje izpod Grmade in dekliski zbor Devin.

SKD FRANCE PREŠEREN iz Boljunca vabi v petek, 23. aprila ob 20.30 v gledališče France Prešeren na ogled glasbene igre »Obleka naredi cloveka?« v režiji Boze Hrvatić. Nastopajo člani dramske skupine PD Slovenec in MePZ Slovenec-Slavac.

BARKOVLJANSKO DRUŠTVO prireja POKUSNO KRUHA IN VINA, v soboto, 24. aprila 1999 na sedežu Sirene. Zacetek ob 20.30. Vzorce vina, ki jih bo strokovna komisija ocenila, naj prinesejo pridelovalci v ponedeljek, 19. ali v torek, 20. t. m. v klet Marjana Gregorića, Ul. Boveto 32, od 19. do 21. ure. Nagrajevanje prvovrščnih vin bo na prazniku kruha in vina. Tudi občinstvo bo istega večera ocenjevalo vzorce vina in nagradilo pridelovalce.

ZADRUŽNA GOSTILNA V DOLINI

Novi upravitelj Niko Sedmak

vabi na otvoritev

v petek, 16. aprila, od 18. ure dalje

ACEGAS S.p.A.

OBVESTILO UPORABNIKOM

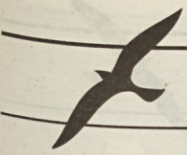
Cenjeni uporabniki,

od 12. aprila 1999 dalje deluje nova zelena telefonska številka

800/152152

za sprejemanje sporočil o okvarah podjetju ACEGAS.

Klic je brezplačen. Služba deluje 24 ur na 24.

GORICA / ZDRUŽENJE »DARKO BRATINA«

Zelo pozitivna ocena obiska senatorjev

Na srečanju z odborom združenja pogovor o sožitju, čezmejnem sodelovanju in bolnišnici

Predsednik Zdrženja »Darko Bratina« Livio Semolič zelo pozitivno ocenjuje obisk podpredsednika senata Carla Rognonija. S prispevkom, ki so ga senatorji v spomin na Darka Bratino namenili slovenski in italijanski srednji soli, je bila močno poudarjena potreba po razvijanju sožitja v mestu. V Gorici ne manjka nacrtovanega sodelovanja, če pa se vedno miselnost pregrade, ki zavirajo tako rast aktivnega sožitja v mestu kakor tudi plodnejše oblike sodelovanja čez mejo. Prav tem vprašanju je bil namenjen razgovor, ki sta ga senatorja Carlo Rognoni in Lorenzo Forcieri, v prisotnosti gorških parlamentarcev Mitje Volčica in Maria Prestamburga, delegiranih svetovalcev Milosa Budina in Micheleja Degrasija ter prefekta Corrada Spadaccinija, imela s predstavniki združenja »Darko Bratina«. Le-ti so gostoma predstavili delovanje združenja, ki skrbi za urejanje načrtov, za katere se je najbolj zavzemal Darko Bratina.

Ob vprašanih sožitju in zagotavljanju pogojev za razvoj slovenske narodnostne skupnosti v mestu je poudarek sel čezmejnemu načrtovanju, ki se razvijajo v gorškem prostoru. Senatorja Rognoni in Forcieri sta o tem lahko dobila približno sliko že na srečanju s krajevnimi upravitelji in predstavniki družbenih sil ob začetku petkovega obiska v Gorici. Predstavniki združenja »Darko Bratina« pa so ju opozorili, da stanje v Gorici ni tako roznato, kot bi dali misliti nekateri posegi, iz katerih bi se dalo sklepati, da se sodelovanje med Gorico in Novo Gorico razvija brez vsakršnih težav. V resnici dobršen del mesta in njegovih javnih predstavnikov se vedno ni prepričan o pomenu sodelovanja. Skupne nacrtje za preobrazbo obmejnega gospodarstva utemeljujejo le s potrebo, da se preprečijo negativne posledice vstopa Slovenije v EU, povsem pa jim manjka pozitivna vizija perspektiv razvoja, ki jih odprava meje nudi gorškemu prostoru.

Zgledno je glede tega vprašanje bolnišnice. Bratina si je prizadeval za čezmejno integracijo ob spoznanju nesmisla, da bi čez nekaj let, ko med njima ne bo več meje, ohranili dve polovici bolnišnic, vsako z nezadostnim bazenom uporabnikov, raje kot skupen, sodoben in popoln zdravstveni center. Senatorja Rognoni in Forcieri sta si lahko tudi ogledala območje bolnišnice ob meji in se prepravila o možnosti sodelovanja, ki pa je za marsikoga v Gorici se vedno nezaželeno.

S tem v zvezi naj pove-mo, da bo Zdrženje »Darko Bratina« jutri na srečanju z novinarji prav na osnovi stevil, s katerimi dezela sili k selitvi bolnišnice, predstavilo alter-

nativni predlog za ureditev zdravstva v Gorici.

Gosta iz Rima sta tudi podprl predlog, da bi s prispevkom senata uvedli stipendijo, ki bi ohranjala trajen spomin na Darka Bratino in nagrajevala studente na teme, ki so bile gorškemu senatorju najbolj pri srcu. Rognoni in Forcieri, ki je bil Bratinov sestanovalec v Rimu, sta med drugim podčrtala, koliko jim manjka Darkov doprinos v današnjih trenutkih vojne na Balkanu, saj je goriski senator s svojim znanjem in lucidnimi pogledi bil za kolege v Rimu nezamenljiv vir za razumevanje dogajanja. Pismo z ganjenim spominom na preminulega prijatelja je svojem poslal tudi pred-sednik senatne komisije Giangiacomo Migone.

POKRAJINA / OSNUTEK STATUTA

Za razvoj letališča bo skrbela mešana delniška družba

Zasebniki s tretjino kapitala

Na pokrajini je bilo predsednici na pobudo predsednika Brandolina novo srečanje namenjeno ustanovitvi družbe za upravljanje in razvoj gorškega letališča. Udeležili so se ga deželni odbornik Romoli, predstavniki občin Gorica in Sovodnje, trgovinskih zbornic iz Gorice in Trsta, Sdag, Goriske hranilnice (fundacija in banka) ter drugih ustanov in tudi pet podjetnikov, ki bi investirali v nove dejavnosti na letališču in pristopili v delniško družbo.

Brandolin je z notarko Rizzutovo predstavil osnutek statuta, h kateremu naj bi v nekaj tednih ostali sogovorniki predložili pripombe pred dokončno odobritvijo. Delniška družba s kapita-

lom 500 milijonov naj bi bila v dvetretjinski javni lasti (dezela bo vplačala 200 milijonov, pokrajina in večje goriske javne ustanove po 25, občina Sovodnje pa predvidoma 5 milijonov), tretjino kapitala pa bodo zagotovili zasebniki.

Predsednik pokrajine, ki so mu tudi drugi udeleženci srečanja izrekli priznanje, da je odigral odločilno vlogo pri realizaciji pogojev za razvoj letališča, se bo pred dokončno odobritvijo statuta v prihodnjih dneh srečal s predstavniki družbe Civilavia, ki je lastnik letališča: domenili naj bi se o 40-letni brezplačni koncesiji novi delniški družbi, za kar je Brandolin že dosegel okvirni dogovor z letalsko družbo.

GORICA / OBISKAL JE KULTURNI DOM

Založnik Giulio Einaudi je bil tudi prijatelj Slovencev

Te dni je v starosti 87 let umrl znani italijanski založnik in kulturnik Giulio Einaudi. Pokojnik, ki je bil sin nekdanjega predsednika republike Luigija, je postavil na noge eno najuglednejših italijanskih založb. Bil je tudi angaziran v kulturnem in političnem življenju v vrstah naprednih sil. Italijanska družba je z Einaudijem gotovo izgubila pomembnega razumnika.

Giulio Einaudi je 12. novembra 1993 nepričakovano obiskal tudi gorški Kulturni dom in to v spremstvu sodelavca Darija Gornija (na sliki). Se je živ spomin na obisk, v katerem je založnik pokazal izredno zanimanje za kulturno delovanje slovenske manjšine v Italiji. Takrat se je Giulio Einaudi vračal z obiska v Ljubljani, kjer je bil gost Društva slovenskih založnikov, se ustavil v Gorici in obiskal Kulturni dom, kjer sta ga sprejela ravnatelj Igor Komel in urednik revije Pretoki Ace Mermolja. Založnika je zanimalo kulturno in vsestransko delovanje manjšine, s posebnim ozirom na sožitje med različnimi komponentami v gorškem mestu. Razgovor je seveda zajel založniško področje ter možnosti sodelovanja med založbo Einaudi in slovenskimi založbami.

Tudi Rojce za referendum o bolnišnici

Kljub zavrnitvi ljudske pobude za referendum nasproti selitvi splošne bolnišnice ne nameravajo kloniti. Predsnoči je tudi rajonski svet za Rojce, kjer ima sicer desna sredina večino, z 8 glasovi proti 4 podprl pobudo za ponovno predložitev referendumov, tokrat na pobudo petih rajonov. Enako se je pred dnevi opredelil Ločnik, pričakovati pa je, da bodo zgledu kmalu sledili se drugi rajoni.

Zeleni se pripravljajo na javno skupščino o zdravstvu, ki bo v torek ob 18. uri v avditoriju. Čeprav je zupan Valenti že dal vedeti, da ga ne bo zraven, pozivajo javnost in vse družbene sile k množični udeležbi, ki naj izprica nasprotovanje mesta selitvi, ki jo hoče vsiliti dezela ob molku občine.

Nastop SSG ob obletnici društva Tržič

V prvem letu delovanja je kulturno in rekreacijsko društvo Tržič pripravilo niz prireditev ob dokaj odzivni udeležbi naših rojakov. Prvo leto delovanja bo društvo, v sodelovanju z občinsko upravo, sklenilo z gledališko prireditvijo v sredo, 14. t.m., ob 20.30. V občinskem gledališču bo nastopilo SSG z delom Polovične resnice v režiji Vladimirja Jurca. Po predstavi bodo člani in prijatelji društva ter gledalci skupno nazdravili ob prvem rojstnem dnevu društva, ki je v tem času dokazalo, da je mogoče tudi v specifičnem okolju v znamenju kulture in odkrivanja lastnih korenin uresničiti marsikaj. Vstopnice bodo na vzpogolgo pri blagajni občinskega gledališča eno uro pred predstavo.

NOVICE

Zaključni koncert violinistov

18-letna Albanka Orgesa Dylegeri, ki sicer že nekaj let živi in studira v Milanu, je zmagovalka na natečaju mladih violinistov v skupini D. Na drugo mesto se je uvrstila 18-letna Božena Angelova, po rodu Bolgarka, ki živi v Sloveniji. Z včerajšnjim nastopom se je sklenil tekmovalni del natečaja »Alfredo in Vanda Marcossig«. Danes ob 17. uri bo v veliki dvorani KC L. Bratuz na nagrajevanje in slavnostni koncert, na katerem bodo sodelovali prvouvrščeni iz vsake kategorije.

Dino Frisullo na univerzi

Na pobudo skupine studentov »A. Langer« bo jutri v Gorici znani novinar Dino Frisullo, borec za pravice Kurdov, ki je bil tudi zaprt v Turciji. Na univerzi v ulici Alviano bo ob 11. uri predaval na temo »Le ragioni dei pacifisti« (Razlogi pacifistov). Skupina studentov »A. Langer« je na problem prizadevanja za mir opozorila tudi ob petkovem obisku podpredsednika senata Rognonija.

Predavanje o raku na dojkah

V sodelovanju med Zdravstveno ustanovo in Zvezo za boj proti rakastim obolenjem bo jutri ob 18. uri v socialnem centru v Ul. Baiamonti v Gorici informativno srečanje o raku na dojki. Predavanje sodi v sklop nacrtva informiranja o boleznih, ki je med najpogostejšimi oblikami raka pri ženskah. O bolezni bodo govorili zdravniki, ki delajo v interdisciplinarnih skupinah v gorški in tržiški bolnišnici.

Obsojen avtomobilski tat

Na gorškem sodišču so včeraj obsodili na dve leti in 9 mesecev zapora 30-letnega srbskega državljana Dejana Djordjevića. Pred šestimi so ga prijeli na mednarodnem mejnem prehodu pri Standrežu, ko je skušal prepeljati čez mejo ukraden luksuzni avtomobil. Poleg kraje je bil obtožen tudi ponaredbe dokumentov in registrskih stevil vozila.

Trije ranjeni v Ronkah

Tri osebe so bile laže ranjene v prometni nesreči, včeraj popoldne v krizišču ulic Verdi in 24. maja. Poleg voznika, 29-letnega Stefana Minina, sta bila ranjena se sopotnika Valentina Minin in Cristian Pecar. V nesreči je nastala precejšnja gmoтна škoda, saj je golf zadel tri druga vozila.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Na pobudo društva "TRZIC" in v sodelovanju z občino TRZIC

ALAN AYCKBOURN

POLOVIČNE RESNICE

Režija Vladimir Jurc

V sredo, 14. aprila, ob 20.30 v Občinskem gledališču v TRZICU

Glasbena matica Gorica **Kulturni dom Gorica**

vabita na koncert

DUO ŠIŠKOVIČ - MALLOZZI

Crtomir Šiškovič - *violina*
Simona Mallozzi - *harfa*

Kulturni dom Gorica
Jutri, 12. aprila 1999 - ob 20.30

SCGV EMIL KOMEL - KC LOJZE BRATUZ

Koncertna sezona 1998/99

NEW SWING QUARTET

I SAW THE LIGHT

Crnska duhovna pesem

Velika dvorana KC Lojze Bratuz - Gorica, četrtek, 15. aprila 1999, ob 20.30.

Predprodaja vstopnic tel. 0481-531445

VOLVO V70

VELIKI KARAVAN PODJETJA, KI JE IZUMILO KARAVAN

Bencinske verzije od 126 CV do 240 CV, tudi s pogonom na štiri kolesa in v inacihi turbodizel z neposrednim vbrizgom s 140 CV, vsi serijsko opremljeni z ABSom • zračnimi blazinami • stranskimi zračnimi blazinami • klima napravo • elektronskim imobilizerjem.

Inačica	Cena	CV	Inačica	Cena	CV	Inačica	Cena	CV
2.0	49.412	126	TS 2.3	63.320	240	AWD 2.5 - 193 CV - AUT OPTIMA	79.420	193
2.0 OPTIMA	54.895	126	TS 2.3 OPTIMA	69.090	240	KC AWD 2.5 - 193 CV - AUT	79.330	193
2.0 T	55.967	163	AWD 2.0 - 226 CV	70.320	226	TDI	58.639	140
2.0 T OPTIMA	61.450	163	KC AWD 2.0 - 226 CV - OPTIMA	76.090	226	TDI OPTIMA	64.122	140
TS 2.0	63.320	226	KC AWD 2.0 - 226 CV	76.000	226	Cene x 1.000, cene ključij v roke (brez davka I.P.T.), zagotovljene do predaje vozila.		
TS 2.0 OPTIMA	69.090	226	AWD 2.5 - 193 CV - AUT	73.650	193			

VOLVO

Crali srl Gorica, ul. III. armata 180, tel.: 0481/21721

Nedeljske teme

REFERENDUM O VOLILNIH PRAVILIH

Absentizem bi bil najslabša rešitev

VOJMIR TAVCAR

Pred dobrim mesecem je kazalo, da bo referendumska kampanja eden od ključnih političnih dogodkov v Italiji, vsekakor pa dogodek, ki bi lahko bil prvi korak na poti spreminjanja dejavnikov na italijanski politični sceni. Nato pa je zavladalo zatišje in sele v minulem tednu je kampanja spet nekoliko zazivila, čeprav ostaja v ozadju kljub referenduskim tribunam na radijskih in televizijskih valovih Raia in pobudam referendumskega odbora.

Referendum o volilnih pravilih je z medijskega in tudi s političnega vidika potisnila v ozadnje balkanska kriza, ki je vnesla dodatna trenja v razrahljano vladno večino. Nekoliko političnega naboja pa je referendumu odvzelo tudi dejstvo, da je bil v tem času Romano Prodi na predlog Italije imenovan za predsednika evropske komisije, kar je Demokratom in njihovemnu osličku, ki naj bi prav z referendumom zakopaljal v politično areno, nedvomno odvzelo nekaj iskričnosti. Prav tako je v desnosredinskem polu, da ne bi povzročil dodatnih razvojitvev in trenj, tudi Mario Segni »zamrznil« svojnega slončka, se pravi predlog novega zavezništva zmernih konservativnih sil, ki bi se z gledovalo (in ne samo po simbolu) po ameriški republikanski stranki.

Tudi medijsko zatišje je nedvomno prispevalo k manjši pozornosti volilcev do referenduma, tako da je sedaj eno od bistvenih vprašanj, ali bo referendum sklepčen, se pravi ali se bo na voliških odzvala abso-

lutna večina volilnih upravičencev. Na nevarnost nesklepčnosti so prvi opozorili pobudniki referenduma, ki so

ocitn o zaznali, da je tokrat problem volilnih pravil manj občuten med javnim mnenjem, medtem ko se je v prejšnjih letih obeh ljudskih glasovanj o volilnih pravilih (s prvim je bila odpravljena možnost večjega stevila preferencnih glasov, z drugim pa je bil uveden pretežno večinski volilni sistem) udeležilo veliko število ljudi kljub dejstvu, da je pri prvem tedaj se zelo vplivni Bettino Craxi pozival k absentizmu.

Tudi sedaj nasprotniki referenduma, oziroma rešitve, ki jo referendumsko vprašanje nakazuje, pozivajo ljudi, naj gredo na plazo ali na izlet, ne pa na volišca. Pri nekaterih - in to

je predvsem primer Zelenih - je poziv k absentizmu jasen in odkrit, pri drugih pa veliko bolj prikrit in nedorečen, saj je v nasprotju z njihovo dosedanjo politično in kulturno usmeritvijo, ki vrednoti prav politično angaziranost. Cemu tak odnos do ljudskega glasovanja, je jasno. Vse javnomnenjske raziskave kažejo, da bodo »Da« prevladali in se bodo volilci v veliki večini odločili se za volj izrazit večinski volilni sistem. »Edina možnost, da ta usmeritev ne bi prevladala je, da bi referendum bil nesklepčen. Nesklepčnost pa bi bila tudi hud volilni poraz za tiste nastajajoče sile, kot so Demokrati, ki bi lahko bili nov dejavnik na italijanski politični sahnici in ki bolj poudarjajo pomen koalicije kot pa njenih posameznih komponent, medtem ko bi nesklepčnost referenduma zmaga za tiste nekoliko manjše stranke, ki imajo s proporcijnim sistemom večjo težo.

Bistvo sedanjega referendumskega vprašanja, na katerega bo moral odgovoriti volilec, zadeva namreč poslansko zbornico in proporcno kvoto, s katero porazdelijo med stranke 25 odstotkov se -

stotkov pa porazdeli proporcno s številom glasov, ki jih je dobila vsaka stranka) spremeni v povsem večinski sistem. Ko je ustavno sodišče sklenilo, da je referendum v skladu z ustavo in torej sprejemljiv, je v utemeljitvi navedlo tudi dejstvo, da so pobudniki referendumskega vprašanja zastavili tako, da bi z zmago »Da« ne nastala neka zakonska in normativna praznina, ampak dejansko nova in uporabna volilna pravila.

Tako dobljena pravila res niso najboljša, kot pravilno poudarjajo nasprotniki referenduma in zagovorniki »Ne«, saj bi se v nekaterih primerih lahko tudi zgodilo, da bi koalicija, ki bi bila na volitvah porazena, dobila večino poslanskih mandatov. Toda to bi se pripetilo samo v posebnih in dokaj redkih okoliščinah. Nobenega dvoma pa ni, da pravila, kot bodo izšla iz referenduma, niso popolna, kar je posledica referendumskega mehanizma, ki je predviden po ustavi. Z referendumom se lahko samo odpravi nek zakon ali nekatera njegova poglavja. Zato je poseganje v zakone z referendumom nujno »grobo«. Prav ima, kdor trdi, da bo treba po referendumu napisati volilna pravila na novo (seveda, če bo ljudsko glasovanje sklepčno in bo »Da« prevladal) ob upoštevanju volje in usmeritve volilcev, torej oblikovanje večinekega volilnega sistema, ki pa naj tudi majhnim zajamci takoimenovano »pravico do tribune«, se pravi pravico do zastopstva in glasu v parlamentu.

Če bo treba volilni zakon napisati na novo, se zdi referendum nepotrebno trosenje denarja. Toda dosedanja izkušnja je pokazala (prej propad dvodomne komisije, nato brezuspešna pogajanja o volilnih pravilih), da stranke niso sposobne doseči dogovora o volilnih pravilih in da je zunanji poseg volilcev z ljudskim glasovanjem nujen predpogoj za vsako spremembo. Brez takega pritiska ne gre. In tudi po referendumu, če bo prevladal »Da«, bo odprta velika dilema: enomandatni sistem v enem ali v dveh krogih? Ob tem vozlu so se v preteklosti razbila mnoga pogajanja, minister za regforme Giuliano Amato je pred časom izoblikoval dokaj komplicirano formulo, okrag katere se je poenotila vladna večina, s katero pa sploh ni soglasala opozicija. In odprto bo ostalo (kot je nereseno tudi s sedanjimi pravili) načelno vprašanje odnosa do narodnih manjšin, za katere je večinski sistem težko sprejemljiv in za katere bi morali predvideti nekatere izjeme ali vsaj mehanizme, ki bi jim jamčili politično zastopnost.

Odbor pobudnikov referenduma je s političnega vidika tranzverzalna skupina, ki združuje tako pripadnike leve sredine kot zastopnike desnosredinskega zavezništva, prav tako so tako na levi kot na desni in tudi v centru odločni nasprotniki referenduma, ki se zavzemajo za »Ne« in tudi za absentizem. Za »Da« so se jasno izrekli poleg Demokratorov (Prodi je celo računal, da bo ugoden referendumski izid napolnil jadra njegove politične ladjice), Levi demokrati, Casinijev CCD in Segnijevo gibanje in Nacionalno zavez-

nistvo. Bolj hladna je Forza Italia, ki se je sicer z večino opredelila za »Da«, vendar se v kampanji ni močno angazirala, medtem ko so odločno za »Ne« SKP, Cossuttova Stranka italijanskih komunistov, Zeleni in Ljudska stranka, v krajevnem merilu pa tudi Slovenska skupnost predvsem zaradi problemov, ki jih večinski sistem povzroca zastopnosti manjšine.

Osebnostno mislim, da Italija potrebuje volilni sistem, ki bo ustvaril pogoje za večjo politično stabilnost in da bodo volilni upravičenci lahko bolj jasno izbirali med dvema opcijama. Kdor bo zmagal bo nato upravljal državo, porazenec pa bo iz opozicije nadzoroval delo vlade in se pripravljati na novo volilno soocenje, na katerem bodo volilci lahko jasneje kot doslej ocenili tako delo vlade kot opozicije. K temu lahko - tako menijo mnogi politologi - v največji meri prispeva večinski volilni sistem v dveh krogih po francoskem vzorcu.

Prav tako jasno pa je, da volilna pravila niso odločilno zdravilo za bolehav politični sistem. Če so politične sile fragmentirane, sprte med seboj, brez jasnega političnega programa in volilcem ne vzbujajo zaupanja, ga ni volilnega sistema, pa naj bo se tako dober in popoln, ki bi lahko tako stanje popravil.

Zato referendum ne bo imel nobenih čudeznih učinkov, volilna pravila bodo v vsakem primeru treba popraviti in prilagoditi. Toda kljub temu je pomembno, da se volilni upravičenci prihodnje nedelje odpravijo na volišca. Naj glasujejo »Da« ali »Ne« bodo s svojo udeležbo pokazali, da državljanska občutljivost ni zamrla. Velika udeležba bo namreč jasen politični signal. Najslabše bi namreč bilo, ko bi referendum o volilnih pravilih propadel zaradi nesklepčnosti. To bi res bila samo voda na mlin tistim, ki zavirajo vsakršno spremembo in vsakršno posodobitev Italije.

OBLETNICA

Radio Koper-Capodistria slavi 50 let delovanja

OBLETNICA

Radio Koper Capodistria se pripravila na proslavo 50-letnice svojega delovanja, ki bo v Kopru 25. maja.

Zbrali smo vrsto pricevanj in izjav tistih, ki se tega dogodka spominjajo, kot akterji, oziroma zacetniki delovanja radia, kot tistih, ki so vsa ta leta spremljali in sodelovali pri ustvarjanju oddaj in poročil radijske postaje, ki je bila dolga povojna leta ena najbolj poslušanih radijskih postaj, tako v slovenskem kot italijanskem jeziku.

Objavljamo tako nekaj misli Leona Horvatič, odgovornega urednika programa v slovenscini in Antonia Rocca, direktorja programov za italijansko narodnostno skupnost; sledijo odlomki iz Reporterjevih zapisov, enega od zacetnikov oddaj v živo Bogdana Tometa, ki je v svojih prvih oddajah poročal o svoji oddaji z izolskimi ribiči v času, ko je novinar razpolagal le s svincnikom in belezko.

Objavljamo se del reportaje, ki jo je ob priliki na 50-letnico Radia Koper pripravila sodelavka radijske postaje Neva Zajc pod naslovom Prva barčica Primorske - Čudna družcina in se prispevek radijske sodelavke iz mlajše generacije Natasa Bencić Posega, ki je svoj prispevek naslovlila Poglavlje življenja in zgodba o avanturi. (NL)

Radio Koper-Capodistria Prva barčica Primorske

Radio Koper je bil ustanovljen leta 1949 na območju cone B Svobodnega trzasega ozemlja z nazivom Radio Jugoslovanske cone Trsta. Njegov nastanek in zgodovina je podoba časa, ki ga je prostor ob zahodni meji doživljal v povojnem obdobju. Ze ob nastanku mu je bila podeljena vloga ohranjevalca in vzpodbujevalca vezi med razdeljenim prebivalstvom dveh in v dveh držav, pripadnikov treh narodnosti, ki jih je nagovarjal v njihovih jezikih. Vecacionalna in veckulturna narava, ki je bila radijski postaji podeljena iz političnih in narodnostnih razlogov, pomeni pionirski medijski prispevek na meji med zahodnim in vzhodnim blokom hkrati z nesporno vlogo osrednje kulturno-prosvetne ustanove, ki je kasneje prerasla v eno najbolj priljubljenih postaj v sirsem slovenskem, italijanskem in jugoslovanskem prostoru. Bila je nosilec sintagme »odprta meja« in zlasti na področju popularne glasbene kulture prinasalec kulturnih izkušenj z zahoda. Kasneje so prav radijski kadri veliko prispevali k nastanku kopske televizijske hiše.

Radio Koper je zacele oddajati v zelo skromnih razmerah. Kljub tehničnim pomankljivostim prvega obdobja mu je z izjemnimi programskimi potezami ves čas uspelo odbrzati osrednjo informativno in kulturno vlogo. Veliko okoliciscin, ki so ga porodile, je zdaj del zgodovine. Njegova vloga se naprej presega obicajne regionalne okvire in mu daje poseben pomen. Smo zanesljivo edini Radio, ki z ustrezno kadrovsko zasedbo pokriva celotno Primorsko in obmojno regijo. Uveljavljanje nacela blizine in hitre odzivnosti na dogajanje v regiji, skrb za stik s Slovenci onstran meje in za italijansko manjstvo pri nas ter ust-

varjanje pozitivnega ozracja v prid dobrososedskih odnosov in povezovanja z Evropo ostajajo nasa temeljna izhodišca.

Radio Koper ima v vsujem arhivu brez števila minut glasbene produkcije, ki je nastajala na terenu in v studiju. Na trakovske posneli koncertne sezone na Primorskem, festivale, mednarodne sole, revije in tekmovalna, Primorska poje. Zbori, glasbeniki in pomembni slovenski in tuji ustvarjalci, popularni gasbeniki, mnogi evropskih jazzisti so smenali v studiju in številni nastopili v Radio Live.

Radio se tudi na tehničnem področju odziva potrebam časa. V 50-to leto življenja smo vstopili s pomembno pridobitvijo - najsodobnejšo računalniško opremo Dalet. Gro za sistem, namenjen snemanju, montazi, predvajanju in arhiviranju zvonicnih zapisov, ki omogoča njihovo obdelovanje na vsakem računalniku v mrezi. Vrednost zaloge je 30 milijonov tolarjev. Do ponladi bomo imeli se manjši reportazni avto. Zdjaj bomo z opremo, ki bo omogočila hitro oglašanje v program iz kateregakoli kraja na Primorskem in iz zamejstva, vložili več kot 12 milijonov tolarjev. Pomembne novosti se nam obetajo tudi na področju oddajniške mreže. Se v tem letu bomo izboljšali pokritost na Gorisem, v Vipavski dolini in v Slovenski Istri. Verjamemo, da bomo z vsem tem kljub mnogici drugih radijskih postaj, ki jih ne podcenjujemo, ostali najboljša in najbolj priljubljena radijska postaja na Primorskem, pomembna tudi za Slovence v Italiji. Ali dogodek. Prva Barčica Primorske - Una radia senza confini.

Leon Horvatič
Odgovorni urednik
programa v slovenscini

Pustolovščina, ki se imenuje Radio Koper-Capodistria

Mnogi se se spominjate slovesnosti pred petimi leti, pretrinširidesetletnice Radia Koper - Capodistria. Pet let ni ravno dolga doba, a sprememb je bilo v tem času veliko. Med nami zal ni več predzadnjega direktorja Radia Koper-Capodistria Manlia Vidovicha, ki ga je smrt pregodaj iztrgala iz nase sredine. Ob tej priložnosti bi se rad poklonil njegovemu spominu in se zahvalil vem, ki so si prizadevali za razvoj in uveljavitev Radia v minulih petdesetih letih.

Rensnici na ljubo moram reci, da je kot samostojni pravni subjekt vsaj formalno Radio Koper nehal obstajati. Na podlagi zakona o javnem zavodu Radiotelevizija in oddaja Regionalni center radijski in televizijski program v slovenskem jeziku, radijski in televizijski program za italijansko narodno skupnost, radijski in televizijski program za slovensko manjstvo v Italiji in se vrto oddaj za nacionalno radijsko in televizijsko mrežo. Obrzrali smo specifičnosti, ki so v teh letih zaznamovale delovanje radia in televizije. Programi se financirajo na podlagi letnih delovnih nacrtoz iz enotnega proračuna RTV Slovenija.

Radio Koper-Capodistria slavi letos se eno pomembno obletnico. Leto 1979, pred dvajsetimi leti torej, sta se po treh desetletjih oddajanja na istih frekvencah italijanski in slovenski program locila in se zaceala oglašati na ločenih frekvencah. Niti ta locitev niti kasnejša zružitvev v cen-

ter nista povzročila kaksnih pretresov, kot so morada nekateri pričakovali. Prepričan sem, da se ob spostovanju specifičnosti programov tudi danes odpirajo nove možnosti razvoja.

Radio Koper-Capodistria je bil v času svojega delovanja deležen mnogih priznanj. Najpomembnejše je vsekar odločnosti bi se rad poklonil njegovemu spominu in se zahvalil vem, ki so si prizadevali za razvoj in uveljavitev Radia v minulih petdesetih letih.

Sedanji Zakon o RTV Slovenija utegne doživeti nove spremembe in okviru procesa prilaganja evropski zakonodaji. Upam, da bo znal zakonodajalec primer-no ovrednotiti tudi vlogo, ki jo opravlja Regionalni center v Kopru. Z našimi programi aktivno sodelujemo v informacijski kampaniji o evropski petnajsterici, skusamo se vključiti tudi v programa Phare in Interreg. Ideja o cezmnejni televiziji, v zvezi s katero so bili že opravljeni nekateri pomembni koraki, bo zanesljivo prinesla tudi nastanek cezmnejne radia.

V monografiji, posvečene pretrinširidesetletnici nase postaje, je bivši direktor Mario Abram med drugim zapisal: »Pustolovščina, ki se imenuje Radio Koper-Capodistria«. Pet let kasneje lahko s ponosom zatrdimo, da se ta pustolovščina nadaljuje in trudimo se, da bi se nadaljevala tudi v prihodnjem.

Antonio Rocca
Direktor programov za italijansko narodnostno skupnost

Poglavlje življenja in zgodba o avanturi

V času, ko je nastajal se nisem bila rojena. Pa vendar je Radio Koper - Capodistria pomemben del tudi moje osebnne delovne in življenjske zgodbe. Prva zacejanj prvo poglavje feljtona, posvečenega petim desetletjem radijske zgodovine, nekako s strahom in s spostovanjem do tistih, ki so jo zacejanji in jo s svojimi delom oblikovali. Tudi s svojimi spomini in čisto svežim delovnim vsak danem. Z nasmehom, ko prebiram zgodbe pionirjev tega radia, z zacudenjem, ko poslušam pripovedi o iznajdljivosti, številnih improvizacijah, ki bi se lahko znašle v kaksnem tehničnem piročniku, z občudovanjem, ker so imeli možnost - zacejanji. In tako, ceprav v drugactnih in zgodovinski težjih casih, živeti trenutke najbolj cvetočee ustvarjalnosti. Pa tudi prijateljstva, medcloveskih odnosov, ki so v tistih casih imeli drugacno tezo in pomen kot danes. Toda to je tudi cena razvoja.

je v tisti mrzli in neprijazni zimi januarja 1949 moralo zebsti skupino mladih fantov, ki so 7. januarja zaceali razstavljati antenski stolp v Savudriji. Bruno Skerlavaj je imel 21 let, ko mu je taktirni direktor Trzaska informativne agencije ATI s sedežem v Trstu in telegrafskimi oddajnikom na Belem Krizu povedal, da je agencija dobila nalogo opraviti pripravljajala dela za radijsko postajo v Kopru. S Fiatom 522 so se odpeljali v Savudrijo, k 60 metrsakm antenskem stolpu, ki je bil pritrjen na betonsko hišico in se je v fentim zdel ogromen. Nekoc je bil to svetilnik, svetilnicar pa je v hiški pod stolpom redil prašice. Petnajst mrzlih dni, ko je burja pihalata tako močno, da je stolp pri vrhu nihal za dober meter, je bilo dovolj, da so delo koncali in 3628 ostevljenicnih delov stolpa odpeljali na Beli Kriz ter jih ob pomoci dveh zidarjev sestavili v nov stolp. Rastel je hitro, po štiri metre na dan in ko je bil konec februaria postavljan je bil lep in ponosen, predpisano rdece-belo pobarvan. V bližnji stanovaljski hiši, kjer je ze bil postavljan telegrafski oddajnik agencije ATI pa so se ob pomoci strokovnjakov za visoke frekvence lotili montaze 700-vatnega srednjevalovnega oddajnika »Biga«. Takrat sta Bruno Skerlavaj in Josip Sulcic-Pepi lahko odšla v Koper in prvič vstopila v castiljivo staro stavbo Tarsia, danasnji sedež Primorskih novic in prvi dom Radia Jugoslovanske cone Trsta. Tako se je imenoval radio, podjetje, ki ga je ustanovilo pa »S. A. Radiofonia d.d.«, ki ga je vodil direktor Danilo Milic. Tako so bile zakolicene tehnice in formalne možnosti za zacetek dela radijske postaje, katere nastaj-

Natasa Bencić Posega

sih veliko dela in malo pravega materiala... Pa so vendarle nastali veliki in mali studio, rezaja, delovni prostori za radacije in upravo, laboratoriji... Aprila je postno podjetje dokoncalo dva telefon-ska voda dolga 13,5 kilometra - od studia v Kopru do oddajnika na Belem Krizu. Edini s tehničnimi izkusnjami, ki jih je nagovarjal v njihovih jezikih. Po podatkih Ebusta je bil radio Jugoslovanske cone Trsta takrat med štirimi postajami, ki so oddajale v več jezikih (se Radia Vatikan, Voice of America in Radio Berlin).

V palaci Tarsia so se poleg tehnicnih navdušenecov zaceali zbirati se mnogi bodoci sodelavci različnih poklicev. Toda zlasti prvi so imeli v tistih zacetnih ca-

ostala prepoznajni zvočni znak Radia Koper. Predlagal jo je skladatelj Ubald Vrabc, ki je naredil tudi priredbo, v kateri je znan slovenski motiv Barčice povezal z italijanskim »In mezzo al mare«. Kasneje se je sicer hudomušno jezil, ker so barčiči naredili drugocno priredbo, jo »modernizirali« z vzkonom bas in ji tako, po mnenju skladatelja odvzeli osnovno preprostost. Toda to je bila jezaz z nasmehom, saj je Barčica tako zelo poglana korenina, da je kot radijski »avio« dobesedno - ponarodela.

Danes si je težko predstavljati v mešalno mizo predelan ojačevalnik Philips, tracna mikrofona RCA in Siemens. Se teže morda, glasbenika, ki je preden se je v hiši pojavil prvi magnetofon, Barčico vsak dan na klavirju zagrabil - v živo. Tako kot je tudi ves program tekel v živo. Od porocil v slovenskem, italijanskem in hrvaskem jeziku, radijskih iger, pri katerih je tudi po 12 izvajalcev hkrati nastopalo ob istem mikrofonu in številnih drugih oddaj, ki so jih ustvarjali s tolikim delovnim zanosom in dobro voljo, da jim jo lahko zavidamo se njihovih nasledniki, ki danes beremo svoje prispevke, zapisuje pa jih najsodobnejši računalniški sistem dalet. Toda takrat, ko je prva poročila v živo prebrala Danica Venturini in ji je, kot se spominja, po hrbtu tekal mrzel pot, vsega tega ni bilo. Zjutraj, opoldne in zvečer je hodila v palaco Tarsia in poročila prebrala, dokler njeni kolegi niso zbrali dovolj poguma za zive nastope. Danica pa je postala novinarka. Prvi magnetofon jeS namrec prišel v hišo konec leta 1949. Bil je na trak, znamke AEG, tezak 60 kilogramov...

Natasa Bencić Posega

Reporterjevi zapiski

Radio Koper - Radio Jugoslovanske cone Trsta - je nastal s propagandno-informativnimi nameni, zato so bila v programu seveda najpomembnejša poročila. Program pa ne bi bil celovit brez primerne glasbe in drugih oddaj, ki zanimajo poslušalce, med katerimi so imele reportaze pomembno mesto. Za terensko delo je bila oprema sprva sila skromna, dovolj je bilo le dobre volje in pripravljenosti delati dan in noc. Ni manjkalo tudi iznajdljivosti, značilne za tedanje se partizanske case.

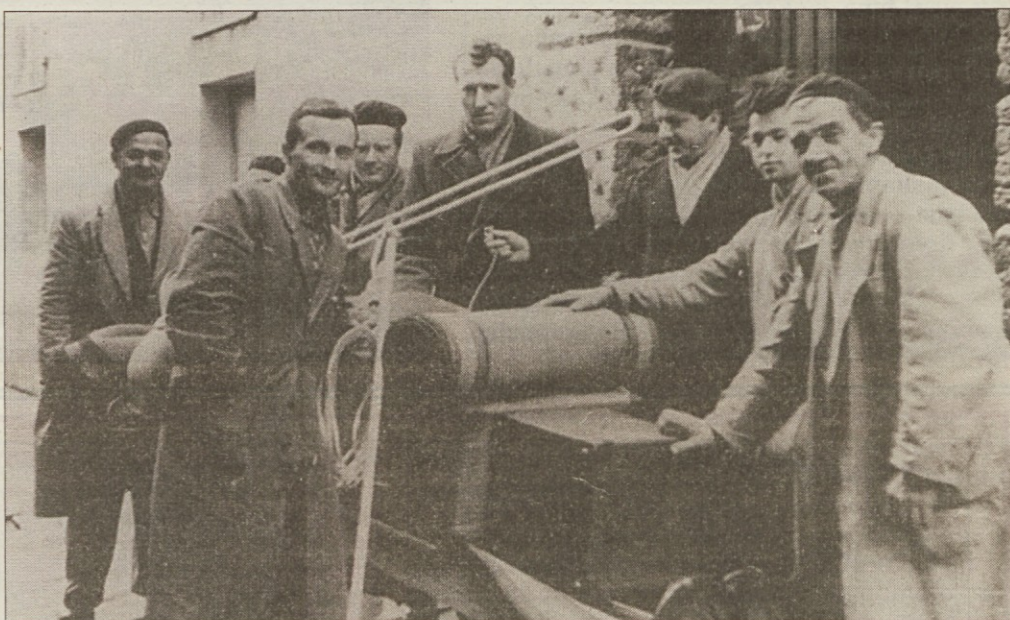
Ljudje so bili tedaj močno navezani na Radio, toda primanjkovalo je radijskih sprejemnikov. Nekateri niso vasi so bile celo brez elektricnega toka. Iznajdljivi lastniki radijskih sprejemnikov so jih zato namestili na okno in navili na vse glas, da se je slisalo do konca ulice ali vasi. Novinarji smo tedaj s svojimi prispevki pomagali pri elektrifikaciji in seveda sirjenju poslušanja.

Kmalu smo odkrili, da je najprimernejši čas poslušanja v nedeljo dopoldne, zato smo v ta programski pas vnesli »Nedeljsko reportazo« oziroma »Javno radijsko oddajo«, včasih »Veseli večer« in pa seveda »Kmetijsko oddajo«. Ker nas je bilo malo, smo sodelovali pri vseh oddajah, seveda po svojih močeh in znanju. Poznali nismo niti praznika (takrat smo delali se več) niti počitka. To je veljalo tudi za takratnega prvega direktorja Danila Milica, ki je bil pristas teorije, da je delo najboljši učitelj: »Ce ne delas veliko, ti mozgani zamrznejo«, so bile njegove besede.

Iz tistih casov imam veliko spominov, nekateri so se svezi, drugi pa za silijo v pozabo. Nikoli ne bom pozabil, kako so nas ljudje imeli radi, ko smo prilošni mednje, pa naj je bilo zjutraj ali zvečer. Na mizi je bilo vedno pripravljeno vino in zganje, na hrano pa so včasih pozabili, tako, ko v večini naših gostiln, kjer so le točili.

Eno prvih reportaz, takrat smo imeli le svincnike in belezke, sem pripravil v Izoli, oziroma na morju z izolskimi ribiči. Izola je od Kopra oddaljena le slabih 6 kilometrov, zato prevoz na delovno mesto ni bil problem. Kot vselej so bile za kratke razdalje na voljo noge in tako sem se ob napovedanem času pojavil na ribiški ladji, ki je bila ze pripravljena za odvez. Odpluli smo in cez dobri dve uri ze bili na odprtem morju, nekje med Umagom in Novigradom. Tu se je glavna ladja zasedrila, ribiči na dveh pomožnih colnih pa so odveslali vsak v svojo smer, približno 200 metrov od glavne ladje. Ko se je stemnilo, so vsa tri plovila prizgala elektricne luci in njihova svetloba je zaceala privabljati ribe. Ribiči so vsi nekaj casa pripovedovali zgodbe, nato pa so sli vsi razen dežurnih svecajev spat v notranjost ladje. Proti jutru je bilo pred lucmi ze veliko rib. Glavna ladja je ugasnila elektricni agregat, prepustila ribe obema colnoma in zacele se je obkoljevanje z veliko mrežo. Potem je luci ugasnil se eden izmed colnov in odvleslala iz obroca. Obkoljevanje se je nadaljevalo in potem, ko je bilo sklenjeno, je ugasnila luc se zadnjega colna in ko se je ta nekako izvlekel iz obroca, so z vinctem povlekli mrežo na ladijski krov. Ulov je bil obilen in tudi vrec umgod. Za skladenje rib so ribiči porabili več ur med plovbno najaz.

Čudna družcina

Nisem stela, koliko jih je bilo, ki so mi rekli »delali smo vse«, a dozevale se mi, da prav vsi, ki sem jih srečala v zadnjih mesecih, odkar brskamo po petdesetih letih radijske zgodovine. Zgodba o uspehu, v kateri se neizkušeni družinski ljudi vsakovrstnih, se najmanj radijskih poklicev, saj tedaj se radijskih aparatov ni bilo, niti sanjalo ni, da bodo v poldrugem desetletju dobili več milijonski avditorij na drugi strani meje. In da jim bo taisti podelil naziv »terza radio«.

Stara radijska hiša, obnemogla palaca Tarsia (danes nenovljen sedež Primorskih novic), bi lahko povedali zgodb za knjigo, mislim, da bolj veselih kot zalogstnih, saj ni bila le radijski dom, temvec dom v pravem pomenu besede. Radijski so prihajali in odhajali, stanovanj ni bilo in mnogo so za daljši ali krajši čas nasli stredo nad glavo kar na Radju. Temu nenavadnemu prehnemu domovanju so pravili Tibet, ker je bilo čisto na vrhu gradbe, na padelstih. Oskar Venturini je od nekje privlekel kartonaste skate, iz njih so naredili bokse in vanje namestili kaksnih trideset slamaric. »V hiši je bila ena sama spina«, pravi Angel Bertok, »včasih pa smo se umivali z vodo iz steklenice«. Sredi vročega poletja se je preselili na stredo in prespal prisljen ob dimnik. S Tomom Skarjo sta si zaradi vzornega vzdrževanja svojega boksa nekoc prislužila celo posebno priznanje. Spodaj je bila menza, med enim in drugim opravilom pa so na dvorišču igrali odbojko. Tudi za to so nasli cas. Radijska hiša je bila njihova 24 ur na dan, urnike pa je tako ali tako krojilo delo, ki ga je bilo ob celodnevnih trizejtnih programih vedno dovolj in prevec. Ko so pozno zvečer koncali z oddajanjem, je prišlo na vrsto »vzdrževanje« in komaj so se aparati ohladili, jih je bilo treba zgodaj zjutraj prizgati za nov dan.

Bogvedaj, da bi kdo zaspal. Sefi so bili strogi in zamudnike je zjutraj cakala »cma maša«. Bruno Skerlavaj se spominja, da je za osem zamujenih minut (edini nikrat v svoji dolgoletni radijski karieri) dobil odlobo o kazni - pet odstotnem odbitku plače. Hrani je se danes. Tomo je nekoc v studio splezal kar iz sosednje zgradbe, ker je zaspal hisnik. Pripetljajta spikerja, ki je zaspal in v pizami tekel v službo, za njim pa tehnik v belih halji, ki ga je sel zbuditi, pa se spominja vsi, saj je v Kopru krozil kot zgodba o pobeglem bolniku, ki ga je lovil zdravnik. Ob vseh teh zgodbah me prav prevec občutek odgovornosti in neverjetna solidarnost teh naših pionirjev, ki so prišli dezurat kot rezerva, v skrbi, da bi kolega s Skofji, ki se je na delo vozil s kolesom, zaradi objektivnih težav ne uspel priti pravocasn. Bei tempi passati!

Se nihče mi doslej ni rekel, da mu ni bilo lepo. Slavko Fras, v Koper je prišel z Brankom Hoffmannom in je bil med mnogimi, ki so se zvrstili v redakciji slovenskega programa, se v svoji dolgoletni novinarski in uredniški karieri kopskega obdobja spominja kot najlepšega leta v svojem življenju. Tudi tega, da je v Glasbi po zeljah večkrat odpel kaksno zaljo, ker ni bilo naravno, da jih je v novo hišo počasi, a zanesljivo pripeljalo dejstvo, da so vstopili v jugoslovanski radijski »pool«, ki je pripravil manjinske programe in bil celo vzorcni primor. To pa je ze druga zgodba tako kot dejstvo, da si je tudi na teli strani meje z velikimi napori in po zaslugi prizadevnih reporterjev, ki so Primorsko obdelovali po dolgem in pocer, prislužili naziv domačega radia.

otrosko pesem, ne da bi jo v njej prepoznali kot bralko.

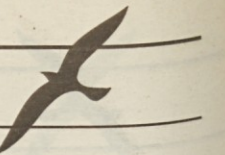
Navdušenci, Mario Abram sprva pomočnik direktorja italijanskega programa in kasneje direktor, jim pravi »garaci in dobri ljudje«, so v živo poleg informativnih oddaj, ki so bile zaradi političnih okoliciscin delezne velike skrbi (informacije so po cudezno vzpostavljenih zvezah dobivali ne le od Tanjuga, temvec od nemške Fpa, Associated press, Anse, lastne prisluskovalne službe in jih primerjali in komentirali), poskrbeli se za vsi oddaj namenjenih poslušalcem vseh starosti in poklicev. Vsak teden so v živo zmogli literarno oddajo, ki je posegala v domaco in svetovno književnost, veseli sobotni vrec z obilno mero satire in humorja, nedeljsko dramaturizirano pravljico in elitno radijsko igrjo. V obeh jezikih. Pred mikrofonom so se vrstila znana imena slovenskega gledališca iz Trsta in italijanskega gledališca z Reke. Radio je imel celo svojo dramsko skupino pod vodstvom režiserja Gyorja Pelana in polpokitni mešani zbor, ki ga je za Vladimirjem Lovcem vodil Miran Hasl. Za dramski program so imeli kvečjemu tri vaje, zbor je vadil večkrat na teden.

Predstavljajte si, da v svojo srednje veliko dnevno mesto spravite zbor in orkester. Ko ta dva odigrata in odpojeta svoje, ju v najkrajšem moznem casu spravite ven. Medtem nekdo v sobi rebere porokca in napoved radijske igre. V dnevi sobi je ze kaksen ducait ljudi, ki vam uprizori igrjo. Nakar zavrtite eno redkih plosc na starih obratih, ki jo je hitro konec. Spet nekdo govori, potem se studio spet napolni in tako naprej, vsak dan znova. Naj me vrag, ce za kaj takega ob vsem, kar imamo na voljo, ne bi rabili vsaj nekaj logističnih ekspertov in vec kot eno živo vajo.

Tako je bilo pred nekaj manj kot 50 leti. Ob vsem, kar so skušili in naredili, ni malo manjkalo, da bi Radia Koper - pod tem nazivom je zacele delati oktobra 1954 - ne uknili. Razlogov, ki so mu dali življenje, ni bilo več. Tako so vsi mislili v Ljubljani, ki ji je posebej formalno pripadal. V Kopru, kjer vsa leta delali, ne da bi se sprasevali, kaj bo prinesel naslednji dan in ki si jim je zdelo, da je Radio postal nekaj samo po sebi umevnega, nič več politična agencija, temvec postaja, ki jo imajo radi predvsem poslušalci, so se naslonili na to naklonjenost in uspehi.

Čudna družcina je dobila potrditev, da misli in delala prav. In kdo ve, ce se za zacetek reševanja mnogih prostorskih razmer vsaj malo nima zahvaliti dejstvu, da je Bojana Kardelj, direktorja, ki je prevzel hisno krmilo konec petdesetih let, na poti na Brionce nekoc obiskal slavni brat Edvard in da je tiste-ga dne grozno deževalo, kapljalo s stropa njegove pisarne v lavorje, ki so jih nastavili nadleženemu dežju. Poleg nesporne priljubljenosti - v zacetku šestdesetih let se je stevalo poslušalcev na drugi strani meje po zaslugi močnejših oddajnikov približno milijonu - je bil drzalo to, da jih je v novo hišo počasi, a zanesljivo pripeljalo dejstvo, da so vstopili v jugoslovanski radijski »pool«, ki je pripravil manjinske programe in bil celo vzorcni primor. To pa je ze druga zgodba tako kot dejstvo, da si je tudi na teli strani meje z velikimi napori in po zaslugi prizadevnih reporterjev, ki so Primorsko obdelovali po dolgem in pocer, prislužili naziv domačega radia.

Neva Zajc

**NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO**

V Maranski laguni

V četrtek, 11. marca smo sli na celodnevni izlet v Marano Lagunare.

Do Marana Lagunare smo se peljali z avtobusom. Tu nas je čakal vodič. Pokazal nam je razne diapozitive. Nato smo si ogledali tudi labode, race in druge vrste ptic. Potem smo se popeljali po laguni z motorno ladjo. Opazovali smo razne galebe, črne liske, rumenonoge galebe, rjavega luna, mokasa...

Dospeli smo do malega otoka, kjer smo zagledali lep »cason«. Vstopili smo in pomalcali. Kapetan ladje nam je pripovedoval, kako je bilo nekoč v Maranu.

Cas je hitro minil, vrnili smo se na ladjo in se odpeljali proti avtobusu.

Ta izlet je bil zelo lep in vsi smo se zabavali.

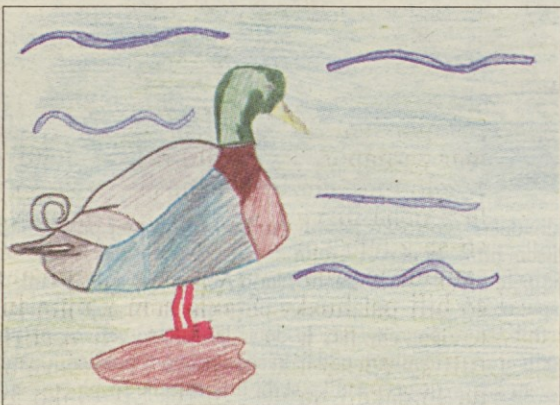
Učenci 4. in 5. r
COS »Stanka Grudna«
Sempolaj

Ptice Maranske lagune

Najpogostejše zivali, ki živijo v maranski laguni so raznovrstne ptice. Seveda življenje vseh teh ptic je tesno povezano z lagunskimi značilnostmi. Tu se nameč slana morska voda in sladka oziroma neslana recna voda mešata. Zemljišče je blatno, močvirnato in rastline s svojimi koreninicami preprečujejo, da bi morje odplavilo pesek in zemljo. Med trsjem si torej najdejo hrano, zavetje in gnezdijo naslednje ptice: labodi, race mlakarice, dolgorrepke in zlicarice, pobrezniki, caplje, ponirki, kor morani, morske srake, brkate sinice, rjavi luni, črne liske ter seveda galebi. Nekatere od teh so se prilagodile na okolje tako, da imajo hoduljaste noge, s katerimi bredejo po vodah. Drugi pa so se prilagodili tako, da imajo posebne ostre kljune, s katerimi si iščejo hrano. Skoraj vse te ptice zvalijo jajca take barve, ki se z lahkoto mimetizirajo z okoljem tako, da so na varnem pred plenilci.

COS »Stanka Grudna«
Sempolaj

V laguni živi in gnezdi veliko ptic.
Nekatere gnezdijo med trstičjem.

Po laguni smo se vozili z barko.
Videli smo izliv reke Stella.

Tipična lagunaska koča »CASON«.
Zgrajena iz lesa in trstičja.

Limonium
uspeva v
slani vodi.
V poletnem
času obarva
lagunsko
površino.

Cason je preprosto
opremljen.
Ogreti in
kosili smo
ob toplem
ognjišču.

Na
blatnih
površinah
rasejo
trstike.

S trstikami
ribiči pokrijejo
casone.

Maranska laguna se nahaja med reko
Sočo in reko Tilmentom.
V Maransko laguno se izliva reka Stella.
Vodna gladina se spreminja
zaradi plime in oseke.

1. in 2. razred OŠ Virgila Ščeka iz Nabrezine

TRINKO 5W

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

Nas uvodnik

Dijaki nizje srednje sole Ivana Trinka iz Doberdoba smo 9.2.1999 v spremstvu profesorjev Massi, Luis, Kodrič, Leopoli sli na izlet na Trbiž, točneje v Rute. Odhod izpred sole je bil ob 7.30. Med potjo smo se ustavili v naravoslovnem muzeju da bi si tam ogledali stalno razstavo, ki nam je prikazala rastlinstvo in zivalstvo v Trbiških gozdovih. Občudovali smo razne mogočne živali (medveda, jastreba itd.) Od tam smo odpotovali in kmalu dospeli na Trbiž, od koder smo se odpravili pes v tri kilometre oddaljeno solo za dresiranje psov v Rutah. Tu smo se lahko preizkusili tudi v vožnji sani, ki so jih vlekli psi. To lepo izkušnjo smo dokumentirali v sledecih clankih.

Sara Visintin
1. razred

Utrinki z izleta

V torek, 8. februarja, smo se vsi dijaki nizje srednje sole iz Doberdoba udeležili izleta na sneg v Rute, to je vas v blizini Trbiza, da bi si ogledali solo za dresiranje psov za vleko. Zbrali smo se pred doberdobsko cerkvijo in ob 7.30 smo že sedeli na udobnih sedežih avtobusa. Med potjo je bilo se kar živahno. Poslušali smo kasete in se pogovarjali. Ko smo za seboj zapustili Videm in njegovo okolico, smo se nekateri od nas zastrmeli v slikovito pokrajino, ki se je razprostirala pred nami. Mogočne gore z zasneženimi vrhovi so se dvigale visoko proti nebu. Zdelo se je, kot da bi se dotikale njegovih sinjih visav. Pogled nanje je prevzel skoraj vse moje misli. Razmišljala sem o ljudeh, ki prebivajo na njihovih pobocjih, o rnogocnosti cloveka, ki je lahko med temi velikani zgradil ceste in zeleznice.

Tako sem bila zatopljena v svoje misli, da se sploh nisem zavedela, da smo dospeli do cilja. Presrečna sem stopala po snegu. Kmalu pa sem se znašla pred prvo težavo. Pred seboj sem opazila dolgo, ledeno strmino. Vsa zasopla sem dosegla njen vrh. A ni mi bilo mar za napor. Tu je bilo res cudovito, saj je zacelo tudi sneziti. Nezne snezinke so padale z neba in veter jih je rahlo pozibaval, da so se zdele kot majhni, beli metulji. Iz teh sanj me je prebudilo lajanje. Prav blizu mene so bili psi husky. Stekla sem k njim in ugotovila, da jih je bilo vsega skupaj stirinajst. Bili so vpreženi k sankam. Domnevala sem, da so cakali na nas, in res prav tako je bilo. Prav oni bi nas popeljali na saneh po progi dolgi nekaj kilometrov; tako nam je povedal njihov dreser, ki nam je dal tudi nekaj navodil, predno smo stopili na sanke.

Kristina Frandolič
2. razred

Huskyju pozimi ni mraz

Nasi reporterji so zabeležili tudi pogovor med domacim psom in psom husky.

D.P.: Dober dan, kaj te ne zebe? Ves, ceprav imam dolgo dlako, mene zelo zebe.

Husky: Kaj bi me zeblu! Jaz sem tu doma, pa nimam toplega kozuha.

D.P.: Nisem vedel, da si tu doma! Jaz sem iz juznih krajev.

Husky: Jaz pa iz severnih! Tam poznamo samo led in sneg.

D.P.: Pri nas pa greje toplo sonce in razveseljujejo nas stiri letni casi.: jesen, zima, pomlad in poletje.

Husky: Kaj pa torej delaš tukaj? Vem, da si me prisel obiskat, a raje pojdi domov, da ne zmrzneš.

D.P.: No prav, domov bom sel, ti se pa lepo imej!

Pogovor je zabeležila
Rossana Heric
1. razred

Iscete cist in prijeten kraj za Vase pocitnice? Morda bi radi preziveli nekaj dni sredi narave in med zivalmi v tihem gozdu?

Rute so najboljši kraj za vaše pocitnice. Nahajajo se blizu Trbiza, oddaljene komaj 3 km od onesnazenega mesta. Rute vam poleg tisine in miru nudijo tudi priložnost, da se preizkusite na lesenih saneh, ki jih vlečejo psi.

Agencija
Jari & Luca
1. razred

Husky naj teče

Ko smo se odpravili na enodnevni solski izlet v Rute, smo ob zabavi in igri imeli tudi priložnost izjemnega intervjuja s psi, ki vsak dan, vpreženi v sani, vlečejo turiste. Intervju objavljamo v celoti.

Vam je všeč Vaše delo?

Seveda! Vedeti morate namreč, da potrebujemo dnevni sprehod. Brez teka bi bilo naše življenje res bedno.

Ali ni prenaporno vleci ljudi po snegu toliko casa?

Ne, ni! Dobro vemo pa, da se to ljudem zdi precej cudno.

Ali se gospodarji obnašajo pravicno do vas?

Občutek imam, da ravnajo z nami lepo, se posebno zato, ker nas imajo radi. Tudi mi jih imamo radi.

Ali se je kdaj zgodilo, da so se gospodarji razjezili na vas?

Da, vendar se to zgodi redkokdaj. Razjezijo se le ko jih ne ubogamo.

Imate kakšno posebno željo?

Mmm, radi bi gospodarju omogočili cim večje stevilo zmag na tekmovanjih.

O katerih zmagah govorite?

Vsako leto sodelujemo na tekmah vleke sani. Sodelovali smo celo na sloviti Iditaroad v Aljaski.

Hvala za pogovor in nasvidenje.

Hov, hov!!

Pogovarjala se je Ivana Černič
1. razred

PSI SO NAS VLEKLI

Vsi dijaki smo se dali v vrsto in nestrpno cakali na naš trenutek. Mene je obsla nepopisna vznemirjenost. Bala sem se, ker se mi je zdelo, da nisem prav dobro razumela vseh navodil, ki nam jih je posredoval gospodar psov. Predno sem stopila na sanke, sem se približala obema huskyjema, kot mi je priporočil dreser, in ju pobožala, da bi me spoznala. Potem pa sem zbrala ves svoj pogum, previdno dala obe nogi na sani, zaklicala "haik" in Laik in Landon, tako sta se imenovala psa, sta kot blisk svignila po snegu. Pod stopalom pa sem imela neke vrste preprogo, ki je delovala kot zavora. Z nogo sem pritisnila nanjo in psa sta takoj razumela, da morata nekoliko počasneje. Če sem hotela, da sta zavila na desno, sem se s trupom nagnila na desno, sicer pa obratno. Laik in Landon sta zelo dobro poznala progo in sta me brez vsakršnih težav pripeljala do cilja. Predno sem se poslovila od svojih prijateljev psov, sem se jima se enkrat približala. Ponovno, tokrat s srcem polnim hvaleznosti, sem ju pobožala, saj sta mi dala možnost, da sem doživela res enkratno in izredno zanimivo izkušnjo.

Sara Lavrenčič
2. Razred

Gazili smo v snegu (Kronika pustolovščine)

V Rutah je snežilo in naše čepice so bile prekrte z nezno-belim snegom. V eni uri ga je zapadlo toliko, da celo ceste ni bilo več mogoče razpoznati.

S prijatelji sem se odpravila na bližnji griček, ki je bil popolnoma zasnežen. Mestoma sem v snegu gazila do kolen. Navdušenja nam ni manjkalo, saj smo se med potjo tudi kepali. Nekateri so se celo metali na tla in sneg jim je pobelil lase, napolnil rokavice, cevle itd. Ko smo se vsi mokri vrnili nazaj, so se profesorji do dobra zacudili.

Ko smo se vračali na avtobus, je sneg močno naletaval. Vidljivost se je zelo zmanjšala. Znašli smo se v pravem snežnem metezu, zato so nekateri odprli dežnike. Cesta je bila popolnoma prekrita s snegom, ki je zaradi mrazu poledenel. To nam je povzročilo ne malo preglavic. Marsikomu se je namreč zdrsnilo in padel je na tla, kot je dolg in širok. Na nevarnejših točkah smo se celo držali za roke. Kljub temu nas težave in "nevarnosti" niso prestrašile in kepanje se je nadaljevalo. Po dobri uri hoje smo izmučeni stopili na avtobus.

Petra Devetak
1. razred

Spoznali smo tudi pasji jezik

Gee (Dzi)- desno
Hike - startaj
Haa - levo
Whaa - ustavi se
Easy - počasi

Pridite v Rute!

Pot, ki vodi iz vasice do dresirne sole za vleko s sanmi, je prijetna, saj se boste med potjo naužili svežega gozdnega zraku. Tam vas bo pričakal »muscher« Ararad, s huskyji. Preziveli boste enkratno izkušnjo na saneh.

Martina Giovannini & C.
1. razred

ZGODOVINA

V Sovodnjah je 40 let deloval župan Josip Kodermac

V Sovodnjah so pred 1. svetovno vojno imeli pet županov. Po vrsti so to bili industrijalec vitez Gaudenzio Tosi, podjetnik Josip Pavletič, trgovec in gostilničar Josip Kodermac, veleposestnik baron Leonard Bianchi in kmet Franc Tomsic. Za Tomsicem je krmilo občino ponovno prevzel Josip Kodermac. V spominu najstarejših Sovodencev je ostal, seveda po ustnem izročilu, predvsem Josip Kodermac. Tudi zato, ker je časovno najbližji, kajti vodil je sovođensko županstvo tik pred 1. svetovno vojno, med njo v begunstvu, po njej županoval se dve leti, za časa italijanske uprave. Tudi baron Bianchi je ostal v spominu starejših domačinov, ki so o njem čuli od svojih starih. Malokdo se spominja na ostale tri.

Vitez Gaudenzio Tosi je bil prvi, ki je zgradil tovarno v krajih ob spodnjem toku Vipave. Prisel je takoj po francoski zasedbi iz Lombardije. Postavil je strojno koz v Skrljah. Te so bile takrat oddaljene od naselja Sovodnje in so bile posebej označene na zemljevidu. S svojimi izdelki je Tosi zaslovel daleč naokoli, priznanje je dobil tudi na avstrijski gospodarski razstavi na Dunaju. V Mirnu so se takrat postavljali strojne koz in prva podjetja za izdelavo cevčev. Bil je največji podjetnik v teh krajih in prav zaradi tega je bil izvoljen za župana v Mirnu takoj, ko so bile ustanovljene nove občine sredi prejšnjega stoletja. Sovodnje, Rubije, Gabrje, Pec, Rupa, Vrtoče, Oreholje in Bilje so bili kraji leta 1850 vključeni v občino Miren.

Ljudje v Biljah in v Sovodnjah so bili nezadovoljni s takšno veliko občino. Nezadovoljni so bili tudi v Mirnu, ker je bil župan od drugod, tj. iz Sovodnje. Velika občina Miren je bila kmalu razkosana, ustanovljena je bila občina Sovodnje. Najprej je to bila neka čudna ozemeljska tvorba. Vanjo so sodile bodisi vasi, ki so v njej tudi danes (razen Rupe in Vrha), bodisi Bilje, Oreholje in Vrtoče. Biljenci in sosedje so morali skozi Miren, da so lahko prišli v Sovodnje. Takšna upravna ureditev je bila do sredine osemdesetih let, ko je bila ustanovljena občina Bilje.

V ozemeljsko zaokroženi občini Sovodnje (izjemoma so v njej ostale Vrtoče) je bil za prvega župana izvoljen Gaudenzio Tosi. Nekaj let kasneje, tj. leta 1872, je baron Leonard Bianchi kupil grascino v Rubijah. Prejšnji lastniki so bili grofje Coronini. Baron je hotel tudi drugače izstopati in kandidiral za župana, a kljub predvolilnem dobrikanju volilcem, mu je spodletel poskus. Na krmilo občine je ostal Tosi. »Prav je bil italijanske narodnosti, je na občini uradoval slovensko, se zlasti po zaslugi Ivana Benka. Ta je bil učitelj na sovođenski ljudski šoli. Prevzel je tudi tajniško skrb na občini in uvedel popolno slovensko uradovanje, ne le v stikih z občani, marveč tudi v korespondenci z deželno in državno oblastjo.

Po več kot petnajstkeem županovanju Tosija je bil za prvega občana izvoljen podjetnik Josip Pavletič. Bil je doma v Gabrjah, lastnik večjega posestva. Bil je zelo znan v vsej Goriski deželi. Imel je v zakupu vzdrževanje vseh deželnih cest od Bovca do Devina. V Sovodnjah je županoval šest let, tj. dve mandatni do-

bi. Konec osemdesetih let je dal pobudo, da bi v Gabrjah zgradili poslopje ljudske šole, kar je tudi izvedel.

Pavleticu je na celu občine sledil Josip Kodermac. Rodil se je v Pevmi. Bil je zelo nadarjen in zato ni ostal na takrat revni očetovi kmetiji. Imel je trgovsko zilico. Trgoval je s konji in zaslužil veliko denarja. Kot zeno si je izvolil Sovodenjko Marijo Battistič in se priselil v Sovodnje. Tam ni bila speljana široka cesta v smeri Gorice, kakršno poznamo danes. Okrog cerkve, v takojenovan Gasi, je bilo kasnih petnajst hiš Hise so skoraj obkrožale cerkev v obliki konjske podkve.

V eni teh hiš je Kodermac odprl trgovino jestvin, pekarno in gostilno, nekaj let kasneje tudi mesnico. V Sovodnjah so bile se nekatere druge gostilne in nekaj drugih manjših trgovin. Največ uspeha je imel Kodermac. Postal je najbolj ugledna oseba v občini in zato so ga na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja izvolili za župana.

Za volitve v Avstriji je veljal za današnje pojem čuden in kompliciran sistem. Volili so samo moški starejši od 24 let. Volilo se je v takojimenovanih kurijah ali razredih. Volivni zbor je bil razdeljen v tri razrede. Kdor je plačal več davkov je imel večjo volivno tezo. V prvem razredu je bilo bolj malo volivcev, v drugem nekaj več, v tretjem pa masa volivcev. Iz vsakega razreda je bilo izvoljen šest starih (tako sta takrat nazivali občinske svetovalce). Josip Kodermac je bil vodja takojimenovane liberalne stranke. Na več zaporednih volitvah je gladko zmagal v prvi in drugi kuriji. Njegovi mozje so bili v večini v občinskem starihintvu. Privrženec je imel tudi v tretjem razredu. V ožjem odboru je imel med podžupani (taksen je bil naziv članov ožjega odbora) tudi bivša župana Tosija in Pavletica. Josip Kodermac je županoval več mandatnih dobtja do prvih let novega stoletja. V Sovodnjah niso imeli županstva. Občinska pisarna je bila v pritlični sobi solske stavbe, tajniške posle je opravljal učitelj Benko. Seje starihintva so največkrat bile v posebni sobi njegove gostilne.

Med prebivalci so bili spori zelo pogosti. Politčna občina Sovodnje je bila razdeljena v več

katastrskih občin. V sovođenski so bila občinska zemljišča ob Soci se vedno skupna last. Uporabljalo jih je več kot sto domačinov, ki so bili vsi iz te katastrske občine. Večkrat so hoteli, da bi jim občina dala to zemljo v zasebno last, kot so naredili v več drugih občinah. Tega v Sovodnjah niso naredili. Za uporabo zemljišč so kmetje placevali najemninno. Denar je pobiral Gospodarski svet. To je bil pomožni organ občinskega sveta, ki so ga volili prebivalci katastrske občine. Danes bi rekli, da je to nekakšna občinska ustanova. Potem ko so denar od najemnine porabili za stroške in tudi v cerkvene namene, kar so kasneje deželni knjigovodje osporavali, so čisti dobiček dali v občinsko blagajno. To je znašalo približno tisoč kron na leto. Zaradi tega so bili prebivalci katastrske občine Sovodnje oproščeni placevanja dodatnih davkov za kritje občinskega primanjklaja. Tisti v drugih katastrskih občinah pa so morali placevati dodatni davek. Takšni so bili avstrijski zakoni.

Proti Kodermacu in njegovim sodelavcem so bili zelo kritični pristasi klerikalne stranke, ki sta jih vodila duhovnika v Sovodnjah in v Gabrjah. Z njimi je potegnil tudi baron Bianchi. Hotel je postati župan. Ni pozabil, da mu mu sovođenski veljaki oemogocili izvolitev na začetku osemdesetih let. V tem času je dal pobudo za ustanovitev veteranskega društva. Pred cerkvijo je dal postaviti spomenik na čast 400-letnice pridružitve Goriske grofije državi Habsburzanov.

Na začetku 20. stoletja je prišlo do volilne povezave med klerikalno stranko in baronom. Klerikalci so izvolili vseh šest svetovalcev v tretji kuriji in nekatere v drugi. Baron Bianchi je dodal svoj glas in tiste se nekatere drugih v prvi in drugi kuriji in bil izvoljen za župana. Liberalci so bili izrinjeni iz upravljanja občine. Baron Leonard Bianchi je bil mocna osebnost, zato so nasprotniki klerikalno stranko označevali kot "baronovo stranko". Ker je slovensko znal le pasivno si je dal posiljati na županstvo iz Trsta italijansko verzijo uradnega lista, medtem ko so prej dobivali le slovensko. Bianchiju ni bilo vsec, da bi kot župan uradoval v pritlični sobi solske stavbe in je zato dal izglasovati predlog o izgradnji občinskega doma. Svojo pobudo je iz-

peljal, kljub opoziciji nekaterih, ki so tožili, da bo posojilo najeto za dom bremenilo davkoplacevalce za poldrugo desetletje. Stavba je bila podrt med 1; svetovno vojno, po njej obnovljena, služi za potrebe županstva se danes. Prišlo pa je do zapetljajev. Gradbeni mojster Stepančić iz Renc je po nalogu barona naredil nacrt za županstvo in predracun zanj, tj. 20.000 kron. Najeli so posojilo, po končani gradnji so ugotovili, da je stavba stala nekaj več kot 28.000 kron. Nastal je spor, zadeve so romale na sodnijo, uglasile so se, ko je Bianchi, ki ni bil več župan, od svojega primaknil 5.000 kron.

Leta 1908 so na volitvah spet zmagali liberalci. Za župana je bil izvoljen Franc Tomsic, ob strani so mu stali liberalni prvaki, v prvi vrsti Josip Kodermac. Franc Tomsic je bil dvakrat zapored izvoljen za župana. Občinski racuni pa niso bili točno zapisani se iz prejšnjega stoletja, ko so bili na celu občine drugi ljudje, zato se je Tomsic znašel v težavah. Namestništvo v Trstu je razpustilo občinski svet, iz Dezelne uprave v Gorici so poslali komisarja. Deželni knjigovodje so imeli veliko dela. Racune so spravili v red, pa ce-

prav jim ni uspelo ugotoviti kdaj in zakaj je prišlo do nerednega knjigovodstva. Pregledali so tudi racune Gospodarskega sveta in, opirajoč se na zakonodajo, bili mnenja, da ne bi bili ti dati denarja za postavitev kapelice, za izgradnjo župnice in za druge prispevke domači cerkvi. Denar, ki so ga v Gospodarskem svetu dobili od najemnin občinskih zemljišč, je bil namreč občinski in z njim bi bila lahko razpolagala le občina.

Komisarska uprava je trajala eno leto. Spomladi 1914 so spet bile volitve in Josip Kodermac je bil se enkrat izvoljen za župana. Njegovo ponovno županovanje ni bilo lahko. Ko je prišlo do vojne med Italijo in Avstro-Ogrsko, so se Sovodenci morali umakniti v zaledje. Italijanske cete so že v prvih dneh vojne prisle na desni breg Soce, prav nasproti Sovodnjam. Tu so Avstrijci izkopali jarke. Italijanske cete so prisle tudi čez Soco, zavzele Zagraj, Zdravscine in Petovlje, ter prišle naskakovati Kras, ki so ga branile avstro-ogrsko cete.

V prvih dneh vojne se je župan Kodermac umaknil v Bilje. Tja je spravil tudi občinsko pisarno. Državne obveznice, ki so bile last občine, je dal v varstvo Deželnemu odboru, ki se je takrat umaknil na Dunaj. V prvih dneh vojne so tisti Sovodenci, ki so se bili umaknili v Bilje, Miren, Rence in druge sosedne kraje, prihajali na svoje domove in obdelovali njive. Za to so potrebovali posebna dovoljenja, ki jih je izdajala avstro-ogrsko vojska. Tega je bilo kmalu konec, kajti Italijani so na desni breg Soce pripeljali svoje topove, s katerimi so obstreljevali kraje na levem bregu Soce. V Sovodnjah so ostali samo vojaki.

Župan Kodermac se je umaknil v Ljubljano, s seboj je odnesel tudi dokumentacijo občinske uprave. Enako so naredili tudi drugi župani iz Brd, s Krasa, iz goriske kotline in zgornje soske doline, ki so se morali izseliti v notranjost države. Svoj županski posel je Kodermac opravljal vso vojno dobo. Delovanje je bilo omejeno na pismene stike s sovođenskimi občani, na izdajanje osebnih dokumentov, na vodenje matičnih knjig in s tem

evidentiranjem rojstev, porok in smrti. Tudi vojska oblast mu je posredovala podatke o padlih vojakih iz občine.

Ze kmalu po Kobaridu so se Sovodenci pričeli vracati na svoje domove, ki so bili v glavnem porušeni oziroma poškodovani. Naselili so se v italijanskih vojskih barakah. Župan Josip Kodermac se je vrnil 15. aprila 1918. Deželni oblasti v Gorici je posiljal poročila o stevilu Sovodencev, ki so se vrnili iz begunstva, o poškodovanih hišah, o potrebah po živini in zivezu. Avstrijska vlada je županom dala nekaj glav goveje živine in svinj, nudila je semena. Vse to je sovođenski župan razdelil občanom. Pritozeval se je, ker ni prihajalo dovolj pomoči in tudi ker vojsko poveljstvo ni hotelo pustiti domov vojakov, ki bi lahko pomagali pri obnovitvenih delih.

Po prihodu italijanske vojske v novembru 1918 je župan Kodermac ostal na svojem vodilnem mestu v občini. Italijani so župane v glavnem potrdili, ponekod so imenovali svoje komisarje. Tudi v času nove uprave je Kodermac naslavljal na oblasti zahteve po pomoči in posiljal v Gorico podatke o stanju v Sovodnjah.

Kljub vojni in vsemu, kar je bilo z njo v zvezi, so se nadaljevali predvojni prepri med klerikalci in liberalci. 25. marca 1920 je večja skupina Sovodencev poslala zastopniku italijanske vlade v Gorici zahtevo po odstavitvi župana Kodermaca in predlagala svojega župana ter odbornike. Podpisniki so pripadali predvojni klerikalni stranki. Prvi podpisnik je bil Franc Rojec, ki se je tudi sam ponudil za župana. Italijanski komisar v Gorici Gottardi ni hotel kar tako odstaviti starega župana. Josip Kodermac je imel že skoraj 70 let. Poklical ga je na razgovor in ga pozval, naj sam odstopi. Dal mu je nekaj časa, da je uredil že zacete najnujnejše stvari na občini. Stari župan je bil utrujen in tudi razocaran.

17. julija 1920 je civilni komisar v Trstu Crispo Moncada sprejel Kodermacevo odpoved ter imenoval vladnega komisarja v sovođenski občini. Franc Rojec je bil imenovan za komisarja. Z njim so bili imenovani se člani ožjega odbora. Le nekateri med njimi so bili tisti, ki so se sami predlagali v pismu za zahtevo po Kodermacevi odstavitvi. Funkcijo komisarja je Rojec vrsil poldrugo leto, do občinskih volitev spomladi 1922, ko je bil za župana demokratično izvoljen gradbeni podjetnik Josip Cearo. Ta je občino vodil do konca leta 1927, najprej kot župan, potem pa, v prvih letih Mussolinijevoga vladanja, kot podest. Konec leta 1927 je bila sovođenska občina ukinjena ter priključena Mirnu.

Leta 1920 je torej prenehala politična aktivnost Josipa Kodermaca. Bil je eden najbolj izrazitih protagonistov življenja v Sovodnjah celih stiri deset let.

Marko Waltritsch

Na slikah; zgoraj sovođenski župan Josip Kodermac, najvišji v zadnji vrsti, slikan s svojo družino (slika je last Vide Ferlat);

slevo italijanski bolničarji v Sovodnjah pred Kodermacevo hišo (sliko hranijo v vojski bolnici v Vidmu).

DEVIN - NABREŽINA

Regulacijski načrt naj se približa kmetom

Srečanje z županom

Kmečka zveza in Zveza neposrednih obdelovalcev sta v zvezi z regulacijskim načrtom ponovno dali pobudo za srečanje z županom občine Devin Nabrežina Marinom Voccijem. Sestanek je bil na sedežu občinske uprave, številni delegaciji stanovskih organizacij pa sta vodila tajnik KZ Edi Bukavec in predsednik ZNO Dimitrij Zbogor.

V zvezi z novim regulacijskim načrtom občine je bilo doslej že več srečanj in zlasti kmetje so imeli in se imajo nanj vrsto kritičnih pripomb. Urbanistični instrument pa bo v kratkem prešel v sklepno fazo glasovanja v občinskem svetu.

Kot je znano, je regulacijski načrt sprejela že prejšnja uprava, sedanja pa si je prevzela nalogo, da ob množici ugovorov (zlasti kmečkih organizacij) uvede nekatere bistvene spremembe. Dejstvo je tudi, da je sedanja uprava, zato da bi prisla naproti potrebam kmetijskega sektorja, tudi sama vložila k prvotnemu načrtu več samougovorov.

Stanovski organizaciji sta na srečanju z županom Voccijem podčrtali pozitiven premik s strani uprave, a sta obenem iznesli oceno, da so spremembe se nezadostne. KZ in ZNO namreč menita, da v regulacijskem načrtu se vedno ni dovolj jamstev za razvoj kmetijstva, oziroma za izkoriščanje tistih možnosti, ki jih na tem področju nudijo Evro-

pska skupnost ter državna in deželna zakonodaja.

Načrt je se vedno preveč prežet z enostransko filozofijo zaščite narave, kot da bi kmetijstvo predstavljalo nevarnost ogrožanja naravnega okolja. Bodisi KZ kot ZNO sta izrazili oceno, da je treba zlasti odpraviti se vedno obstoječe vinkulacije, ki možnosti razvoja kmetijstva omejujejo.

Zupan Vocci je vsekakor poudaril, da je kmetijski sektor bistvene važnosti za razvoj teritorija občine, ki je poleg tega usmerjen se v obrtništvo in turizem. To pa so po zupanovi oceni tri osnovne smernice, ki jih vsebuje načrt. Vocci je tudi dejal, da se z nekaterimi stališči KZ ne strinja povsem, predstavniki kmetov pa so podčrtali, da so stališča organizacije povsem odraz mnenja in ocen kmetov-domacinov, ki jih KZ zastopa.

Predstavniki stanovskih organizacij so zupanu priporočili, naj se v zadnji fazi načrt se nadalje približa objektivnim potrebam kmetijskega sektorja, brez pogojevanja s količniki in parametri, tudi kar zadeva gospodarska poslopja. Načrt gre tudi razbremeniti več podrobnosti, ki lahko najdejo prostor v občinskem pravilniku. Predvsem pa so predstavniki Kmečke zveze in Neposrednih obdelovalcev podčrtali, da mora biti regulacijski načrt opremljen z gospodarskimi smernicami za razvoj kmetijstva. (du)

V ISTRI, NA KRASU IN NA VIPAVSKEM

Zanimiva predavanja o vinogradništvu

Pobuda širokega obsega poteka v okviru sodelovanja med Slovenijo in Italijo

V okviru sodelovanja med Italijo in Slovenijo na področju vinogradništva in vinarstva, se v teh dneh vrstijo na vinogradniškem območju Primorske od Kopra do Brd, strokovna predavanja na obravnavano temo. Nosilec programa na strokovni ravni sta na italijanski strani fakulteti za agronomijo in enologijo videmske univerze, na slovenski strani pa novogoriški Kmetijsko-veterinarski zavod. Kmečka zveza iz Trsta (in zanjo dr. Mario Gregoric) igra pri tem sodelovanju vlogo povezovalca in tehničnega sodelavca.

Za predavanja, ki so bila doslej v Istri, na Krasu in na Vipavskem (v Brdih bodo na vrsti kasneje), vlada med vinogradniki veliko zanimanje, saj so zanimiva in na visoki kakovostni ravni.

Prof. Peterlunger z videmske univerze je na srečanjih s slovenskimi vinogradniki prikazal predvsem naslednje probleme: razne gojitvene oblike trte in pri tem s pomočjo diapozitivov najboljše in slabše strani vsake gojitvene oblike, s posebnim poudarkom na tiste, ki jih lahko uporabimo na posameznih območjih vinogradov. Poseben pomen je dal tudi gostoti sajenja trte ter poletni rezi. Pri tem je zanimivo povedati, da ni, na osnovi dolgoletnih poskusov, za razliko od doseganega mnenja, kakovost grozdja odvisna od gostote sajenja in vzporedno s tem od gojitvene oblike, ker se je izkazalo, da ni bistvenih razlik ter da je edini merodajni parameter obremenitev trt ter s tem pravilno število oces na hektar.

Zelo važna je tudi oblika zelene stene, ki jo izoblikuje trta. Pravilna višina te stene naj bi bila od 1 do 1, 20 m, širina pa

okrog 40 cm, pri tem pa mora biti istocasnno pravilno razmerje med grozdi in listno površino. Razmerje naj bi bilo kvadratni meter listne površine na kilogram grozdja. Izredno važno je tudi razmerje med osvetlenimi listi in listi v senci, ki morejo biti v profesorju 3:1. Veliko pozornost posveča profesor tudi poletni rezi trte, ki mora biti opravljena ob cvetenju, kajti poznejša ne vpliva več na kakovost grozdja.

Izredno zanimiva so tudi predavanja prof. Zidonija, ki so osredotočena na pomembnost zamaskov iz plutovine v enologiji. V svojih izvajanjih je opisal postopek izdelovanja plutovinastih zamaskov od odstranjevanja lubja s hrastov (quercus suber) pa do končnega proizvoda. Pri tem je izčrpno prikazal vse tehnološke faze in nevarnost okužbe v raznih fazah. Pridelava plutovinastih zamaskov je izredno zahtevna, tako da je trenutno na trzišču, kot dokazujejo kontrole izvršene na specializiranih zavodih, le kakih 10 odstotkov neoporečnih zamaskov, 20 odstotkov z lažimi napakami, preostalih 70 odstotkov pa z večjimi napakami. Zaradi tega se številni proizvajalci vin, predvsem v anglofonskih državah, kot sta ZDA in Kanada, usmerjajo na plastične zamasko. Tudi v Italiji je že precej vinogradnikov, ki gredo na to pot. Glede na to, da stane neoporečni oz. zajamčeni zamask iz plutovine 1.000 lir, ga bodo v bodoče uporabljali le za vina izredne kakovosti. Za ostala vina bo uporaba plastičnih zamaskov sicer manj elegantna, bo pa tudi manj problematična od plutovinastih. (en)

ČLOVEK IN ZEMLJA

NOVICE

Prihodnjo nedeljo na Opčinah občni zbor Kmečke zveze

V nedeljo, 18. aprila bo na Opčinah občni zbor Kmečke zveze. Pravzaprav sta na dnevnem redu redni in izredni občni zbor, potekala pa bo sta drug za drugim, ob prvem sklicu ob 9. uri, drugem pa pol ure kasneje.

Občni zbor bo potekal pod geslom "Agenda 2000 za močno in kakovostno kmetijstvo", kar odraza najnovije smernice sprememb, ki se v kmetijskem sektorju usklajujejo na evropski ravni. Zato je pričakovati, da bo glavna pozornost usmerjena v pregled italijanske in evropske kmetijske politike, v katero je, seveda s svojo specifikom, vprežena tudi naša. Se zlasti je to poudarke pričakovati v predsedniškem in tajniškem poročilu, pa tudi v posegih uglednih gostov, ki so napovedali prisotnost na obnem zboru.

Prvi, izredni del zasedanja bo osredotočen na predlog za novi statut zveze, ki je pred kratkim dobila deželni značaj. Drugi del pa bo potekal po običajnem scenariju. Glede na pomen dnevnega reda, ki predvideva v prvem delu tudi prisotnost notarja, poziva vodstvo zveze vse člane k točnosti in polnostevilni udeležbi.

Tečaj za predelovanje svinjskega mesa

Pred kakim tednom smo pisali o tečaju za predelovanje svinjskega mesa, ki je načrtovan za jesen. V zvezi s tem Kmečka zveza poziva zainteresente, naj se prijaviijo čimprej, ker je treba tečaj pravčasno programirati.

Prijava dohodkov

Kmečka zveza sporoča, da poteka izpolnjevanje prijav dohodkov, obrazca 730/99. Zbiranje dokumentov in izpolnjevanje poteka na sedežu v Trstu, Ul. Cicerone 8, ter na sedežih podružnic v Nabrežini, na Opčinah in v Dolini. Davčni zavezanci, ki se letos nameravajo prvič poslužiti uslug, lahko pokličejo na telefonski številki 040/362941 ali 040/361389 in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure ter ob torkih in četrkih od 14. do 18. ure.

agromeccanica
Kmetijski in industrijski stroji ter rezervni deli

PASQUALI - ALPINA - STIHL
LOMBARDINI - RUGGERINI

TRST (Aquilinia)
ul. Flavia di Aquilinia 16/A-B
Tel. 040/231736

KORISTNI NASVETI

Umno gojenje krompirja

Krompir je v naših krajih zelo razširjena gojena rastlina, posebno na kraski planoti. Vecinoma ga pri nas gojimo za domaco uporabo, veliko proizvajalcev ga tudi prodaja. Krompir se dobro obnese posebno na turističnih kmetijah. Ker je sedaj čas, ko sadimo krompir, ga bomo podrobneje predstavili.

Zivljenjski ciklus - Krompir je enoletna rastlina. Iz semena se razvija rastlina z razvejanimi koreninami. Priblizno 2 meseca potem, ko rastlinica zraste iz zemlje, cveti. Skoraj istocasno se razvijajo podaljski podzemljaki, na koncu katerih se zacnejo debeleti gomolji. To je najvažnejša faza pri gojenju krompirja. Po cvetenju zorijo plodovi, ki so najprej rumeni, ko zorijo pa postanejo rjavi.

PODNEBJE IN TALNE RAZMERE - Gojenje krompirja ni zahtevno. Rastlina raste povsod, rada pa ima sončno svetlobo. Ne mara prevec apnencastih tal. Zato je se posebno pri nas priporocljivo gnojenje s hlevskih gnojem, da se zemlja nekoliko okisa. Obenem gnoj nekoliko ogreje zemljo v primeru ranega pridelka. Posebno je krompir zahteven za kalij. Krompir zemlje po gojenju

ne utruji. Slednja ostane boljša, rahla in se vedno bogata s hranilnimi snovmi. Le ob prisotnosti hrošca je kolobarjenje potrebno.

SAJENJE - razen v redkih primerih, krompir razmnozujemo z gomolji in ne s semenom. Vedno je priporocljivo, da semenski krompir kupimo vsako leto znova. Krompir je namrec podvrzen virusnim boleznim, ki znatno zmanjsajo proizvodnjo. Semenski krompir kupimo kak teden pred sajenjem. Hranimo ga v nepretoplem prostoru. Nekaj dni pred sajenjem ga lahko silimo. Krompir postavimo pokončno v zaboje, in sicer po eno vrsto v vsak zaboje. Zaboje nato postavimo na prostor s primerno svetlobo, kjer naj bo temperatura okrog 12 - 15 stopinj Celzija. Krompir na ta nacín prej vzklje. S pomočjo siljenja tudi izvedemo selekcijo tako, da odstranimo gomolje z belimi in sibkimi klicami. Po navadi gomolje pred sajenjem prerežemo na pol ali na tri dele, odvisno od števila klic na gomolju. Gomolji imajo na eni strani popek, na drugi na največ in najbolj kakovostnih oces. Zato je važno, da režemo po dolgem. Zelo važno je, da to opravimo kako uro pred saditvijo, da se cez

rano tvori nepropustna temnejša plast, ki gomolj brani pred raznimi boleznimi.

PRIPRAVA TAL IN OSKRBA - Preden krompir sadimo, pripravimo razorje. Pred sajenjem je pripravljivo dodajanje 300 do 500 kg gnoja na 100 kv. metrov. Sadimo 5 do 6 centimetrov globoko. Ce sadimo prevec plitvo, bo krompir na zgornji strani ozelenel, to pa je škodljivo, ker se v gomolju ustvari strupena snov, solanin. Uporabljam priblizno 5 krompirjev oz. njihov del na 1 kv. meter. Vsaka rastlinica nam bo dala 800 gr krompirja. Za 4 člansko družino zadocsa 50 kv. metrov, kjer pridelamo priblizno 200 kg krompirja. Za to proizvodnjo uporabimo 17 - 18 kg semenskega krompirja. Krompir moramo ob potrebi zalivati, a ne prevec, da ne bi povzrocili gnitja. Na zacetku rasti zemljo obcasno okopljam, da unicimo plevel in ga odgrinjamo. Ob potrebi zalivamo posebno okrog cvetenja.

VARSTVO - Najhujsi škodljivec je koloradski hrosc, ki ga gojitelji krompirja prav dobro poznajo. Škodljivce moramo stalno nadzorovati.

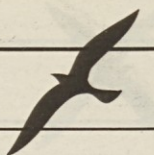
Na liste so požresne predvsem licinke, ki so rdece barve. Nekoliko je učinkovito kolobarjenje in sajenje ranega krompirja. Hrosc napade tudi ostale plodovke, posebno jajcevec, kar moramo upostevati pri kolobarjenju. Ce je mogoče, stalno ročno unicujemo številna rumena jajceca na spodnji strani listov. Proti hrošču uporabljamo pripravke na podlagi dimetoata (rogor) ali deltametrina - 2,35 (decis flow), ki sta učinkovita tudi proti listnim usem. Na bioloski nacín hrošca zatiramo tudi s pripravki na podlagi bacillus thuringiensis (novodor, bactucide).

Ce je pomladi toplo in dezevno vreme se lahko pojavi zelo nevarna krompirjeva plesen ali peronospora (Phytophthora infestans). Slednja povzroca potemnitev ter susenje listov in gnitje gomoljev. Bolezen zatiramo z bakrenimi pripravki.

POBIRANJE IN SHRANJEVANJE - Proti koncu junija rani krompir, posebno v Bregu lahko ze pobereemo, na kraski planoti to storimo pozneje. Praviloma je čas pobiranja takrat, ki so plodovi zreli in odpadejo, istocasno pa rastlina skoraj v celoti porumeni in se posusi. Obenem se izrastki zlahka od-

trzejo od gomoljev in olupek je dobro viden. V tem casu vsebuje krompir največ hranilnih snovi, posebno C vitamin. Slednji, s casom skladiscenja naglo upade in je tako 6 mesecev po pobiranju skoraj neznaten. Z uživanjem krompirja lahko zacnemo tudi prej. Za skladiscenje pa mora dozoreti. Pobran krompir selekcijiramo, nato hranimo v temnem in haldnem prostoru, v lesenih zabojih ali na kupu. S svetlobo postane krompir zelen, v pretoplem prostoru prerano zklrije. Najbolje je, da ga hranimo pri 4 do 6 stopinj Celzija. Pri prenizki temperaturi krompir lahko pomrzne, pri visji pa zacnejo rasti poganjki. Slednje lahko ročno odstranimo. V bioloskem kmetijstvu svetujejo, da na gomolje potresemo kimmel v prahu. Rahla vlaga v shrambi prepriči susenje krompirja, previsoka vlaga pa lahko povzroca gnitje. Zelo važno je tudi, da krompirja ne hranimo v svetlem prostoru, saj drugace ozeleni, na zelenih delih pa se tvori solanin. To je alkaloid, ki v velikih kolicinah škoduje cloveku. Pred uporabo zato zeleni del odrezemo in odstranimo. V strambi moramo stalno odstanjevati morebitne gnile gomolje, da ne okuzimo se ostalega krompirja.

dr. Magda Sturman

BANČNO KREDITIRANJE / ZAGOTAVLJANJE JAMSTEV

Konzorcij Congafi nudi koristno pomoč manjšim podjetjem

Sodeluje 14 zavodov - V konzorciju tudi precejšnje število slovenskih podjetij

Sredi januarja je na novem sedežu v prostorih trzasko Trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò stev. 7 potekal letni občni zbor pokrajinskega konzorcija za jamstva na kredite malih in srednjih podjetij ter zadrug Congafi (na sliki), ki skrbi za jamstvo na kreditih vpisanih podjetnikov oziroma podjetij.

Med svojim posegom je predsednik konzorcija Beniamino Nobile ob analizi podatkov obračuna za leto 1998 med drugim povedal, da je Congafi v preteklem letu poskrbel za bančna jamstva v višini skoraj 90 milijard lir. Poleg tega je konzorcij lani pridobil 147 novih članov, tako da je njihovo število naraslo na 2294, kar predstavlja porast 131 vpisanih glede na leto 1997. Nobile je tudi poudaril pomembnost novega sedeža, kamor so se vselili lani v sodelovanju s Trgovinsko zbornico, saj je bila v prejšnjih prostorih dejavnost konzorcija otežena.

Da bi kaj več izvedeli o delovanju Congafija smo se obrnili na Ego na Medena, ki zastopa Slovensko deželno gospodarsko združenje v izvršnem odboru konzorcija. V odboru Congafija je Zdrženje od vsega začetka (leta 1973) zastopal Marcelo Malalan, leta 1991 pa ga je nasledil Meden. Slednji ima že trideset let trgovino oblačil in artiklov za plazo v Barkovljah, kjer mu po-

maga žena Mirta in je član SDGZ od začetka 80. let. V preteklosti je bil predsednik sekcije trgovine na drobno SDGZ, sedaj pa je njen tajnik.

Congafi je pokrajinska javna ustanova, ki jo nadzoruje Dezelna FJK. Slednja nudi tudi potrebne sklade in zagotavlja konkretne dejavnosti. V zadnjem času, je dejal Meden, je zaradi splosne krize prislo do določenih sprememb, tako da so pred nekaj leti spremenili statut. Razširili so možnost vpisa na več kategorij in so se tako razmere spremenile. V konzorcij se lahko vpisejo lastniki trgovin, javnih lokalov, agenti, a tudi uvozno-izvozna podjetja.

Se pred nekaj leti se je lahko posamično podjetje vpisalo sele po dveh letih dejavnosti, sedaj pa so zaradi krize postali proznejši in lahko prosi podjetnik za članstvo že po nekaj mesecih delovanja. Kdor ima svojo dejavnost in potrebuje bančno posojilo, a nima zadostnih jamstev, lahko torej vpraša za vpis v Congafi, ki mu lahko nudi jamstva za posojila. Posameznik se lahko obrne na banko, ki je podpisala konvencijo s konzorcijem in prosi za posojilo, banka nato pošlje dokumentacijo Congafiju, ki jo prouči in odobri v meri, ki jo je predlagala banka. V veliki večini primerov so prošnje odobrene, Congafi in banke pa si polovično

razdelijo riziko posojila. Na Trzaskem je trenutno konvencioniranih stiriinajst bank (v zadnjem času so zaradi znižanja obrestne mere manj številne), med katerimi sta Zadržna kraska banka z Opčin in od lani tudi Nova Trzaska kreditna banka.

V konzorciju so predstavniki stanovskih organizacij Confcommercio, Confescenti in SDGZ in je sestavljen iz upravnega, izvršnega ter nadzornega odbora. Slovensko deželno gospodarsko združenje je bilo med ustanovitelji Congafija in je bilo do leta 1991 prisotno v izvršnem odboru kot suplent, nato so v začetku 90. let odbor razširili s pet na sedem oseb in je Zdrženje dobilo stalnega člana, ki je od takrat nas tokratni sobesednik.

Upravni odbor obnovi z volitvami vsaka tri leta, ko razne organizacije predlagajo svoje kandidate in je prvih pet vanj izvoljenih. Odbor se sestane povprečno 5 do 6-krat letno za analizo delovanja, poleg tega sklicuje enkrat letno redni občni zbor. Omeniti gre, da je ob priliki zadnjih volitev lani Dezelna FJK določila ustanovitev nadzornega odbora.

Izvršni odbor, ki ga obnovijo vsako leto, se sestaja enkrat tedensko in vzame vsakič v pretres prošnje za posojila in obnove za jamstva (vsako leto morajo namreč posamezniki preko

svoje banke obnoviti garancijo Congafi).

Za jamstva se pri Congafiju odločajo glede na imovino, v drugačnem primeru pa na promet podjetja. Večinoma se v konzorcij vpisejo ljudje, ki prevzamejo že obstoječe dejavnosti ali odprejo nove in s katerimi so že nekaj časa prisotni na trzišču ter potrdijo svojo dejavnost (srednje in dolgoročno posojila), posojila so možna tudi za zaloge (kratkoročno posojila). Naj omenimo, da je dejavnost Congafija lani zadevala pretežno kratkoročna jamstva (1135 operacij), manj pa srednjeročna (132). Pri posojilih so možne tri različice, in sicer

kredit na tekočem računnu, možni sta vračanje kredita po formuli 18+18 mesecev kot tudi v roku 60 mesecev.

Kot je povedal Meden, je v Congafi vključeno precej slovenskih podjetij, a bi se konzorcija lahko bolj posluževali, saj se lahko navsezadnje »z odpiranjem kreditov odprejo obzorja.« Marsikdo bi lahko bolje izkoristil dane možnosti, tako da poziva Meden ljudi, naj se zaneajo na Zdrženje in naj se nanj obrnejo za morebitne informacije, saj je med drugim kakalna doba po vloženih prošnji za odobritev jamstev približno tri tedne.

Aljoša Gasperlin

Še tri leta časa za privajanje na obdobje evra

S prvim januarjem je kot znano, evro pričel veljati kot obračunska denarna enota, na začetku leta 2002 bodo prisli v obtok kovanci in bankovci v evrih, od prvega julija 2002 pa bodo državne valute v enajsterici, ki je uvedla evro, povsem izginile. Zasebniki in podjetja imajo tako na razpolago tri leta, da se prilagodijo novosti, že letos pa je mogoče opravljati vsakovrstne operacije v novi evropski valuti.

Konec preteklega leta so tudi določili dokončne in nepreklicne menjalne tečajne valute, ki so se povežale v Evropsko unijo, tako da veljajo od prvega januarja med drugimi naslednje vrednosti posameznih nacionalnih valut za en evro: 1936, 27 lir, 13, 7603 avstrijskih silingov in 1, 95583 nemške marke. Italijansko finančno ministrstvo je konec januarja izdalo okrožnico (291/E), s katero je posredovalo prva navodila za prehodno obdobje do dokončne uvedbe evra.

V tem času se bodo vse vrednosti, izražene v valutah sodelujočih držav in ki jih navajajo določeni pravni viri (zakoni, pravilniki, pogodbe itd.), nanašale na vrednost v evrih po omenjenih ze določenih menjalnih tečajih. Pri pretvorbi v evro zneske, ki jih je treba plačati oz. vnesti v knjigovodstvo, je treba vpisati vsoto do dveh decimalk ter zaokrožiti z nizjo decimalko za tisočinke do 0, 004 in z višjo za tisočinke med 0, 005 in 0, 009.

Uporaba evra kot stevne enote je do 31. decembra 2001 fakultativna, tako da je mogoče izpolnjevati v lirah ali v evrih vse knjigovodske listine, ki gredo v javnost (bilance, letni obračuni itd.). Uporaba evra pri določenih knjigovodskih listini predpostavlja vendar njegovo uporabo kot stevno enoto v vseh ostalih knjigovodskih dokumentih (bilance, obračuni), ki izhajajo iz prvega dokumenta, izraženega v evrih.

V prehodnem obdobju imajo davkoplačevalci pravico izpolniti predpisane akte v lirah ali v evrih oz. istocasno v obeh valutah (v tem primeru bodo knjizili vse predvidene operacije le enkrat) ne glede na izbran režim ali na vpisano valuto v fakturah, ki so jih izdali oz. prejeli. Za izbiro valute se lahko odločijo brez vsakršne formalnosti in v vsakem davčnem obdobju, obenem niso predvideni novi formularji ali registri, temveč je treba le prilagoditi ze obstoječe z morebitnim dodatkom.

V prehodnem času bo treba do novega izpolnjevati vse prijave, ki zadevajo krajevne davke (npr. ICI) samo v lirah. Ne glede na valuto, s katero so bile opravljene prijave ali obračuni raznih davkov in davev, je mogoče samo plačilo izvesti v lirah ali v evrih. V prehodni dobi je mogoče vsa plačila v evrih opraviti z vsemi predvidenimi sredstvi z izjemo gotovine.

A. G.

SLOVENIJA / STATISTIČNI URAD

Rast prometa v trgovini

V trgovini je v Sloveniji zaposlenih 93.000 oseb

LJUBLJANA - Trgovina na drobno je v lanskem juliju, avgustu in septembru ustvarila za 403,4 milijarde tolarjev prometa, trgovina na debelo pa za 356 milijard tolarjev prometa. K temu pa so priracunali se vrednost prodaje v višini 93,1 milijarde tolarjev prometa, ki izvira iz neposrednega izvoza blaga. To oceno je objavilo glasilo Statističnega urada Republike Slovenije Statistične informacije.

Kot navajajo, so navedeni podatki prikazani po cenah, zaračunanih kupcu, v njih je zaobsežen tudi davek na promet blaga in storitev. Prodaja po tekočih cenah je bila v tretjem četrtletju v trgovini

na drobno za 19 odstotkov, v trgovini na debelo pa za 14 odstotkov večja kot v istem obdobju leta 1997. Najboljše rezultate pa je slovenska trgovina zabeležila v septembru, ko je prodaja v obeh odelkih dejavnosti preseгла povprečno mesečno prodajo prvih treh četrtletij 1998. Pri trgovini na drobno je septemberska prodaja povprečno mesečno prodajo preseгла za šest odstotkov, pri trgovini na debelo pa za osem odstotkov.

Trgovina naj bi po ocenah Statističnega urada konec septembra zaposlovala preko 93.000 oseb, od tega je trgovina na drobno zaposlovala 66 odstotkov vseh zaposlenih oseb v trgo-

vinski dejavnosti. Hkrati je v tem oddelku dejavnosti zaposlena oseba v opazovanem obdobju povprečno ustvarila za 6,5 milijona tolarjev prometa, kar je skoraj se enkrat manj kot v trgovini na debelo (11,2 milijona tolarjev). Od tega povprečja najmočnejše izstopata prodaja motornih vozil (24,1 milijona tolarjev) in dejavnost bencinskih crpalk (22,9 milijona tolarjev). Nasprotno pa so imele povprečno manj kot 3 milijona tolarjev prodaje na delavca prodajalne rabljenega blaga, prodajalne s tekstilom ter prodajalne, specializirane za prodajo obutve in usnjenih izdelkov. (STA)

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIC

Po slovenskih tirih letos prepeljali manj tovara

LJUBLJANA - Tako januarja kot tudi februarja skupen obseg prodaje prevoznih storitev po slovenskih tirih zaostaja za primerljivimi lanskimi dosežki. Za prepeljanimi količinami v lanskem februarju zaostajajo za 265 tisoč ton oziroma za 22, 4 odstotka, piše Nova prog, glasilo Slovenskih železnic (SS).

Položaj se je slabšal pri prevozih za potrebe tujega gospodarstva. Zaostajanje za lanskimi rezultati je odraz manj prevozov v luskem (za 48%) in kopenskem tranzitu (za 32%). Količina prevozov za slovensko gospodarstvo je enako visoka kot v lanskem februarju.

Zmanjšanje prevozov v tranzitu se je odrazilo tudi na zmanjšanje povprečne prevozne poti, saj so se prevozi februarja v povprečju opravljali na 15, 4 kilometra krajsi prevozni poti. Zato so rezultati pri opravljenem delu se nekoliko slabši kot pri prepeljenih tonah. Za istim lanskim mesecem namreč zaostajajo skoraj za 30 odstotkov. Največji vpliv na zmanjšanje obsega dela je imelo zmanjšanje prevozov v luskem tranzitu, kjer so opravili le polovico lanskega dela.

Sicer pa lani po slovenskih tirih v nobenem mesecu ni bilo prepeljano manj kot milijon ton tovara, letos pa meje milijon prepeljanih ton na mesec se niso dosegli. V primerjavi s prvima dvema lanskima mesecema prepeljane količine zaostajajo za 331 tisoč ton.

Podatki kažejo, da se težnje zmanjševanja mesечно prepeljanih količin, ki so se začele v drugi polovici lanskega leta, nadaljujejo tudi marca letos. V SZ predvidevajo, da obseg prodaje prevoznih storitev tudi marca ne bo večji od milijona ton. Marca lani je bilo na primer prepeljanih 1, 425 milijona ton blaga. (STA)

REFERENDUM / IZID RAZISKAVE

Večina volilcev bo glasovala na referendumu

Podatek posredovali organizatorji glasovanja za bipolarni sistem

RIM - Vsak drugi volilec se je ze odločil in bo prihodnjo nedeljo sel glasovat na referendumu za uveljavitev večinskega volilnega sistema. Tako je vsaj ugotovila raziskava javnomnjskega podjetja Unicab, ki jo je naročil Odbor za da na referendumu. Podatek kaže, menijo pobudniki raziskave, da ni nevarnosti absentezma; pojasnili so tudi, da je pri ostalem delu volilcev vsaj polovica takih, ki se se niso odločili, ce bodo v nedeljo sli na volišca ali pa »na morje«, kot je leta 1991 svetoval Craxi ob referendumu za večpreferenčno glasovanje. Čeprav večina Italijanov takrat ni poslušala socialističnega veljaka, se je včeraj oglašil njegov prištas Gianni De Michelis in v bistvu ponovil isti poziv v prepričanju, da tudi tokrat ne bodo dosegli potrebne večine volilcev. Povabil je D'Alema in Berlusconi, naj se tudi javno opredelita proti referendumu, saj je vsem jasno, je dejal De Michelis, da sta oba liderja intimitno prepričana o škodljivosti tovrstne politične reforme.

Za D'Alema referendum nudi priložnost, da se spet začne proces reforme državnega ustroja, ki se mora začeti prav pri novem volilnem zakonu. Predsednik vlade je tudi povabil opozicijo, naj sodeluje pri posodobitvi institucij in pri modernizaciji države, za kar je treba premostiti zgrešeno izbiro Berlusconi, ki je pred časom prekinil delovanje dvodomne komisije za reforme.

Za predstavnika Se-

gnijevega pakta Diega Masija bo zmaga na referendumu pogojevala izvolitev predsednika republike, saj bo v primeru zmage da na referendumu novi predsednik moral zagovarjati bipolarni politični sistem: »To bi bilo pravo nasprotje s Scalfarovo politiko,« je pojasnil, »saj bi moral v primeru padca vlade sklicati nove volitve.« Za Masija bi se v primeru, da zmaga ne, Italija vrnila v politično mocvirje 80-ih let.

Koordinator socialističnih in laburističnih senatorjev pri levih demokratih Felice Besostri je ostro kritiziral posl. Willerja Bordona, ki sicer podpira da, zaradi netočnosti, saj je v televizijskem nastopu izjavil, da bo referendum uvedel sistem, ki bo podoben sedanjemu za izvolitev senatorjev.

Na desni je predsednik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini se enkrat pozval somisljenike in javnost, naj vojno dogajanje ne zavrne pozornosti od velikega pomena, ki ga ima skorajšnji referendum za prenovitev italijanskega političnega sistema v smer bipolarnosti. Ni pa sploh jasno stališče, ki ga zastopa lider Forza Italia Berlusconi, ki sicer uradno stoji na strani referendumске reforme, vendar se doslej se ni izpostavil, zaradi cesar ga je kritiziral Francesco Storace, ki je sicer zaveznik v okviru Nacionalnega zavezništva. Tajnik Udr Clemente Mastella pa je nastopil proti poskusu bipolarizacije italijanskega političnega sistema.

TELECOM / VČERAJSNJA SKUPŠČINA NESKLEPČNA

Delničarji pustili Bernabèja na cedilu

Njegov načrt o spojitvi Telecoma s Timom praktično ni več uresničljiv - Odstopa ne bo

TURIN - Franco Bernabè je izgubil stavo. Pooblaščenemu upravitelju telefonskega kolosa Telecom Italia ni uspelo predložiti delničarjem svojih načrtov za zavrnitev javne nakupne ponudbe družbe Olivetti, saj je bila včerajšnja skupščina nesklepčna. Zastopano je bilo zgolj 22,38% kapitala, veliko manj torej od 33,33%, kolikor za sklepanje zahteva normativ o javni nakupni ponudbi.

Ne glede na ugibanja in

natolcevanja o ozadju propada včerajšnje skupščine ostaja dejstvo, da se delničarji preprosto niso odzvali na oglašujočo kampanjo Telecomovega menedžmenta. Za Bernabèja - kot je dejal na tiskovni konferenci - je to dokaz, da je družba dejansko blokirana, kajti niti v prihodnjih tednih ne bo mogoče upati, da bi načrti za Telecom postali operativni, saj kvoruma, ki je potreben za sklepčnost, ne bo mogoče doseči. To pomeni stop ne

samo za industrijski načrt, za namero o nakupu lastnih delnic in preobrazbo hranilnih v redne delnice, ampak tudi za projekt o spojitvi Telecoma s Timom. Toda Bernabè kljub temu trdi, da to ni poraz. Zato tudi ne jemlje v postev svojega morebitnega odstopa.

Toda kdo so tisti, ki so svojo odsotnostjo prepričali sklepčnost skupščine delničarjev? Za zdaj je to skrivnost, kajti Bernabè zagotavlja, da so prišli vsi delničarji, ki sodijo v stabilno jedro. Zastopani so bili tudi ameriški skladi, za katere je do včeraj vladala največja negotovost. Odsotna pa je bila Banka Italije, ki je drugi največji delničar z 2,3%, čeprav je bila ze deponirala delnice, medtem ko je bila odstotnost zakladništva (ki ima 3,4%) napovedana ze pred časom. In kaj zdaj? Preseñenja se niso končana in ni izključeno, da se bo moral Bernabè sprijazniti z naskokom Olivettija, vendar bo skušal prej izsiliti čim več jamstev.

Generali: priprave na prevzem Ine?

TURIN - Pooblaščen upravitelj Generali Gianfranco Gutty, ki je bil včeraj v Turinu za (propadlo) skupščino Telecoma, ni hotel odgovoriti na vztrajna vprašanja novinarjev, ali namerava trzaska družba krilatega leva naskociti zavarovalnico INA. »Ne moremo govoriti, to bomo storili le prek sporocil borzni komisiji,« je dejal in tako le se povečal radovednost, ki se je porodila na osnovi ugibanj v tisku. Po neuradnih virih naj bi bila namreč trzaska družba poverila poslovni banki Warburg nalogo, naj preveri možnost prevzema zavarovalnice Ina.

Na Sardiniji propadla ugrabitev študenta

OLBIA - V sardinjskem mestu Olbia je prejšnjo noč propadel poskus, da bi ugrabili sina tamkajšnjega gradbenika. Univerzitetni študent Mario Smplico Asara se je ob 4. uri zjutraj vracal z disko kluba, ko je opazil, da ga je nedalec od doma pričakal avtomobil, na dvorišču pa so ga čakali neznanci s prikritim obrazom. Fant je nemudoma pognal svoj maserati v vzvratno vožnjo, pri čemer je trčil v enega od neznancev, in hitro pobegnil.

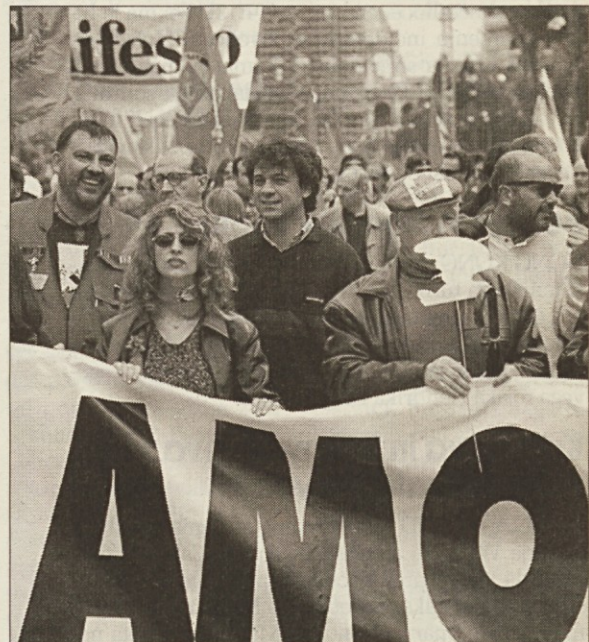
Na kraj so prihiteli policisti, ki so začeli široko akcijo, da bi odkrili kriminalce, vendar zaman. Na kraju, kjer so čakali na Asara, so odkrili vrvice, s katerim so ga verjetno nameravali zvezati.

Oče fanta, ki se ima zahvaliti svojim hitrim refleksom in hitremu avtu, da je pobegnil, je izrazil vso svojo srečo, pa tudi veliko začudenja, saj se nima za tako bogatega, da bi lahko placal visoko odkupnino za svojega sina.

V zadnjih casih je to ze tretji poskus ugrabitve, ki je propadel na Sardiniji.

RIM / LEVICA

Na manifestaciji o vojni na Balkanu zelo ostre kritike na račun vlade

RIM - Na pobudo dnevnika Manifesto je bila včeraj popoldne po rimskih ulicah (na telefoto AP) manifestacija proti letalskim napadom Nata na Zvezno republiko Jugoslavijo. Na shodu je bilo slišati ostra gesla proti vladi, proti njenemu predsedniku Massimu D'Alema in proti levim demokratom, da ne govorimo o geslih proti ZDA in Natu.

Shoda se je udeležil tudi voditelj Stranke komunistične preнове Fausto Bertinotti. Tudi on ni stidil s pikrimi kritikami na račun levosredinske vlade, ces da je popolnoma podrejena ZDA.

FJK / ZASEDANJE V GRADEŽU

Uveljaviti Interreg III za čezmejno sodelovanje

GRADEZ - Dvodnevno zasedanje o evropskem načrtu za čezmejno sodelovanje Interreg se je zaključilo s predlogom osrednjim organom Evropske unije za večjo fleksibilnost v prihodnjem obdobju 2000-2006, ko bo stopila v veljavo tretja transa Interrega.

Pomembnost dosedanjih Interreg I in Interreg III dokazuje dejstvo, da je doslej bilo dodeljenih Furlaniji-Julijski krajini 62 milijard lir za sodelovanje s Slovenijo in z Avstrijo. Dežela se zavzema, da bi uvedli tudi posamezne načrte sodelovanja s Hrvaško, čeprav ni neposredni sosed Evropske unije, se bolj pa da se uveljavijo načrti sodelovanja s Slovenijo, je bilo rečeno na zasedanju, ki ga je vodil deželni podpredsednik Paolo Ciani. V zaključnem dokumentu so izra-

zili zahtevo, da bi EU podprla Interreg III s se večjimi finančnimi sredstvi kot doslej. Kaže, da bo Bruselj namenil 60 odstotkov vseh sredstev za mednarodno sodelovanje (skupno tisoč milijard lir) prav načrtom čezmejnega sodelovanja z državami, ki niso članice EU, 35 odstotkov bo slo meddržavnemu sodelovanju, 5 odstotkov pa meddeželnemu. Namen Interrega je premoščanje razlikosti med obmejnimi regijami v vidiku skorajšnje siritve Evropske unije na vzhodne sosedje. V tem okviru zadobiva čezmejno sodelovanje, ki je najbližje osnovnim zahtevam obmejnih stravnosti, vedno večji pomen, tudi ker se je se izkazalo kot najučinkovitejše sredstvo za preseganje razlikosti in za uvajanje novih oblik sodelovanja, ki presegajo meje.

POMLAD MAZZORATO: MODA BREZ MEJA

MOŠKA, ŽENSKA IN OTROŠKA KONFEKCIJA - SPODNJE PERILO

(ob sobotah odprto ves dan)

KUPON
10%
POPUSTA

- oddajte ga pri blagajni
- ne velja za artikle
z že znižano ceno

TAX FREE
FOR TOURISTS

s povrnitvijo davka IVA dodatni prihranek 16,66%

MAZZORATO
Moda

VILLA VICENTINA (UDINE) Magistralna cesta Trst-Benetke

JASNO	ZMERNO OBLAČNO	OBLAČNO	RAHEL	ZMEREN	MOČAN	RAHEL	ZMEREN	MOČAN	NEVIHTE	VETER	MEGLA	TOPLA FRONTA	HLADNA FRONTA	OKLUZIJA	SREDIŠČE CIKLONA	ANTI-CIKLONA

VREMENSKA SLIKA

Nad severovzhodno Evropo je ciklonsko območje. Hladna fronta je dosegla srednjo Evropo in Alpe in bo v noči na ponedeljek oslabiljena prešla Slovenijo.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 6.27 in zahaja ob 19.45.
 Dolžina dneva 13.18.

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 4.03 in zahaja ob 14.10.

MORJE
 Morje rahlo razgibano, temperatura morja 9,8 stopinje C.

PLIMOVANJE
 Danes: ob 2.02 najnižje -11 cm, ob 7.19 najvišje 17 cm, ob 13.41 najnižje -36 cm, ob 20.23 najvišje 36 cm.
 Jutri: ob 2.31 najnižje -23 cm, ob 8.09 najvišje 25 cm, ob 14.18 najnižje -41 cm, ob 20.48 najvišje 44 cm.

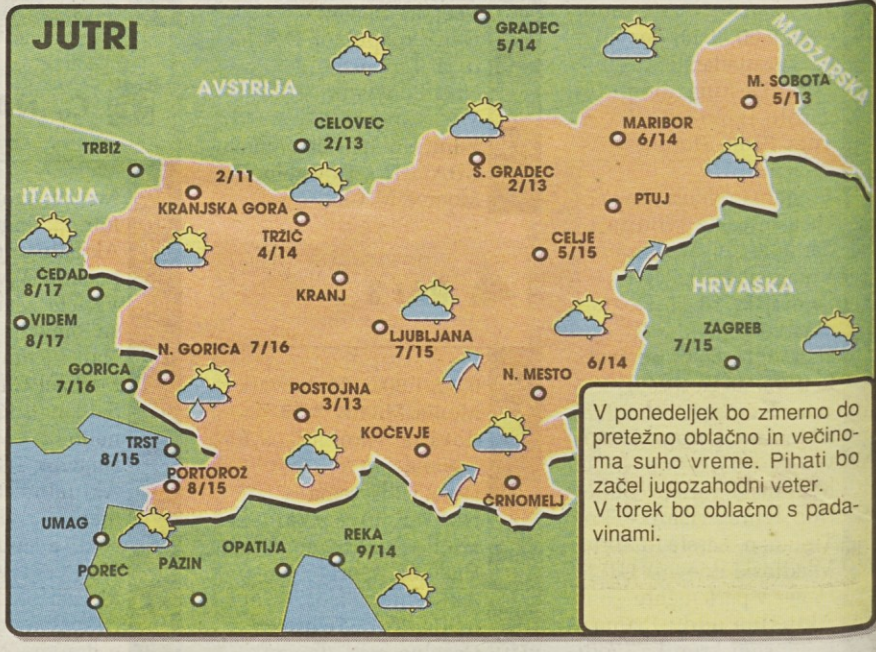
TEMPERATURE V GORAH

Višina (m)	Temperatura (°C)
500 m	15
1000 m	10
1500 m	5
2000 m	1
2500 m	-2
2864 m	-5

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

Srva bo pretežno jasno, čez dan pa se bo od severozahoda postopno poočialo. Zvečer in v noči na ponedeljek bo ponekod rahlo deževalo. SOSEDNJE POKRAJINE: V krajih severno od nas se bo vreme postopno poslabšalo. Drugod bo še delno jasno.

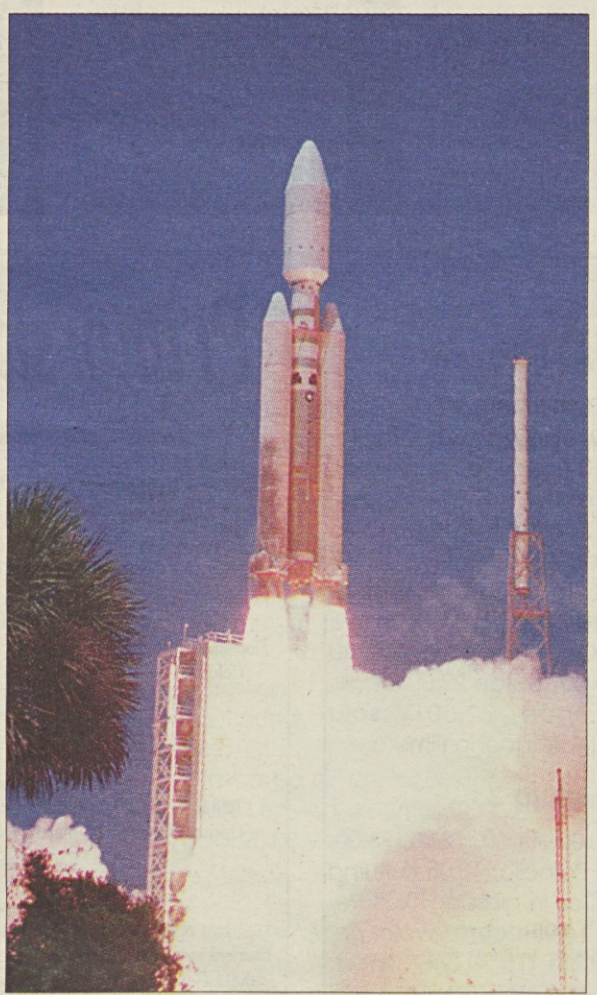

V ponedeljek bo pretežno do pretežno oblačno in večinoma suho vreme. Pihati bo začel jugozahodni veter. V torek bo oblačno s padavinami.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

S titanom izstrelili vojaški satelit DSP

CAPE CANAVERAL - V vojskem letalskem oporišču Cape Canaveral v ameriski zvezni državi Florida so v petek ob 19.01 po srednjeevropskem času na izstrelitvenem kompleksu 41 po več krajših preložitvah zaradi tehničnih razlogov izstrelili najmočnejšo amerisko klasično nosilno raketo, dvostopenjski titan 4B (na telefoto Ap).

Dodatna stopnja IUS (Inertial Upper Stage) ali inercialna zgornja stopnja, ki ima sama pravzaprav tudi dve stopnji na trdo gorivo, naj bi skoraj sedem ur kasneje v prehodno orbito utirila ameriski vojaški geostacionarni satelit DSP-19 za zgodnje opozarjanje na izstrelitve nasprotnikovih izstrelkov, vesoljske izstrelitve in jedrske eksplozije. Posebni senzori na satelitu opozorijo na vir toplote pred ozadjem, ki ga predstavlja Zemlja, naš planet. Ameriski informacijski viri ne navajajo geografske točke, nad katero bo nad ekvatorjem ustaljen nov satelit. Zato se ni mogoče soditi ali bi satelit lahko uporabljal tudi v boju proti Jugoslaviji.

V zadnjih 29 letih so utirili že 18 taksnih satelitov, enega od njih tudi z vesoljskim raketoplanom, ki so del sistema, ki je opozarjal tudi na izstrelitve iraskih izstrelkov scud med vojno z Irakom leta 1991. Satelit ima maso 2340 kg, dolžino 10 metrov, širino 6, 7 metra, zivljenj-

sko dobo tri leta in je vreden 250 milijonov dolarjev, titan 4B skupaj z IUS pa je, po točnejših podatkih, ki jih je naknadno objavil vojaški letalski Center za vesoljske in raketne sisteme v vojskem letalskem oporišču Los Angeles v Kaliforniji, veljal kar 432 milijonov dolarjev.

Andre Agassi in Brooke Shields se ločujeta

HONG KONG - Brez srečnega konca se zaključuje se ena od poročnih zvez med zvezdniki: teniski igralec Andre Agassi in filmska igralka Brooke Shield se ločujeta. Vest je potrdil Agassi, ki se trenutno nahaja v Hong Kongu, kjer se bo v finalnem dvoboju pomeril z Borisom Beckerjem. Do nesoglasij v paru naj bi prišlo prav zaradi Agassijeve dejavnosti, zaradi katere je dejansko vselej okrog. Vendar pa bosta Agassi in Brooke Shield ostala dobra prijatelja, kot sta izjavila za včerajšnje izdajo dnevnika New York Post. Porocena sta bila dve leti, spoznala pa sta se leta '93.

Tornado razdejal osrednji del ZDA

NEW YORK - Osrednji del ZDA je sinoči zajelo hudo neurje, ki je povzročilo veliko škodo. Najhuje prizadeto je bilo območje v zvezni državi Ohio v okolici mesta Cincinnati, v zveznih državah Iowa in Nebraska pa so divjali tornadi.

V neurjih in tornadih je doslej umrlo sedem oseb, močni vetrovi pa so unčili celotna naselja. V predmestju Montgomeryja (Ohio) je veter unčil velik nakupovalni center, ruval drevesa, prevračal avtomobile in dvigoval strehe hiš. Okrog 200.000 ljudi je ostalo brez elektrike, nekaj sto so jih odpeljali v bolnisnice. Očividci so razdejanje po neurju primerjali z vojnim območjem.

Predsednik ZDA Bill Clinton je pred kratkim razglasil območja v zvezni državi Louisiana, ki jih je podobna ujma zajela v tednu od 3. do 7. aprila, za območja izrednih razmer, v kratkem pa ga caka podoben ukrep. Prizadeto območje lahko v ZDA racuna na zvezna sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč namreč sele tedaj, ko je razglaseno za območje izrednih razmer. Na telefoto Ap razdejanje v okolici Cincinnatija

Tekmujejo, kdo bo imel prvega otroka v letu 2.000

Bob in Atheena sta se poljubila preden sta se povzpela v sobo, kjer sta se udeležila tekmovaljanja za pokal Breeders, namenjenega paru, ki bo v povil prvega otroka tretjega tisočletja.

